Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 918 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 26 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1887 — (Ն. Տ.) 7 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1887 — 12 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1334

20 ՓԱՐԱ (Յ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԱՌԱՒԱՏԱԿԱՆ ՈՐ ԵՒ ԹԷՍ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ա. ՐԵՒԵԼՔ-Ը ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-Խան

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (Յ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահեկան արժեմ	160
» »	Վեցամսեայ	» »	80
» »	Եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց »	եւ տեղական թղթատարով	տարեկան » »	240
Գաւառաց համար	եւ տեղական թղթատարով	վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	Ֆրանկ	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս դրուած լրագրաց համար ծախքը հնօրէնութեան վրայ է, թղթակցութեանց դրուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 26 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1887

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԽՆԴԻՐ ՕՍՄ. ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏՈՒՑ

ԴԻՄՈՒՄ ԱՆԳԼԻԱՅԻ ԱՐԺԵՏԵԱՐՑ ԱՌ ԼՈՒՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻ

Մեր դրամական հրապարակին վիճակը շատ ուշադրաւ է այս օրերս։ Եւրոպական տաղնապն որոյ վրայ կը խօսէինք մեր շաբաթ աւուր յօդուածով՝ բնականապէս ներգործեց մեր հրապարակին վրայ, պատճառելով դընոց անկում մը որոյ նմանը բաւական ժամանակէ հետէ չէր տեսնուած։ Ցունուարի սկիզբն հեռի էինք ապահով վիճակ մ'ունենալէ։ զի Պուլկարիոյ ռուսական դրաւման հաւանականութիւնն ալ յայտնի երկիւղալի տրամադրութեան մը մէջ կը պահէր դրամական հրապարակը։ Բայց, բաղդատմամբ տարուս սկզբան, հիմա շատ աւելի գէշ է հրապարակն։ Ասոր դիւրին է համոզուիլ՝ ակնարկ մը նետելով հետեւեալ ցուցակին վրայ.

	Յն. 2	Յն. 23
Օսմ. Ֆոնտոյին	16·5	14·20
Երկաթուղի	35·30	31·75
Օսմ. փոխ. Մէրկ. Ա.	23	19·20
» » » Բ.	14·30	13·10
» » » Գ.	16·5	14·15
Օսմ. Պանքա	521·25	468·75
Բրիտրիդէ	336·25	322·50

Եւ այլք նմանապէս։

Միակ բացառութիւն են երմտական նախարարութեան թուղթերն, որոց գիներն ամուր կը պահուի և մինչեւ իսկ բարձրացած է՝ չնորհիւ վստահութեան զոր գործի մարդոց կը ներշնչէ երմտական նախարարութեան վերջին փոփոխումն։ Իսթիդրաղը Տախիլին այս երեք շաբաթներու մէջ բարձրացաւ 38էն մինչեւ 39 ու կէսի, և Թաֆիլին՝ 17էն 19 ու կէսի։

Մնաց որ, եթէ Սակարանէ ի Սակարան գնոց տարբերութեան միտ դրուի, ասոնցմէ՝ ինչպէս կ'ըսուի՝ մէզ նպաստաւոր է, որով եւրոպական Սակարաններէն գնուելով մեր հրապարակին վրայ կը թափին օսմ. քոնսոլիտներ, որք՝ իրենց ածանութեան չնորհիւ՝ գնող կը գտնեն ասա, և հետեւապէս քանի մը փարա աւելի կ'ընեն ի Դալաթիա։ Եւ սակայն, վնասող ունեցուն հակառակ, քոնսոլիտին և միւս թուղթերուն ի Դալաթիա կրած անկումը բաւական նշան մ'է թէ ինչպէսի տաղնապ մը անցունելու վրայ ենք։

Դրամական հրապարակին վրայ խընդիր է այս օրերս թէ անգլիացի արժեւորաց դիմումն առ Լորտ Սալզպըրի, որոյ վրայ տեղեկութիւն կուտար փետր. 1 թուով հեռագիր մը, կընայ ունենալ ո՛և է գործնական հետեւանք, որ օսմ. արժեթղթոց այժմեան անկեալ վիճակին մէջ յուսոյ և վստահութեան տարր մը կարենայ դառնալ։

Արժեւորաց, 1881 դեկտ. 8|20 ի կարգադրութեամբ, իրենց առնելիքէն կարեւոր մաս մը զեղչեր էին՝ Ցեաց Ելոն տոկոսին ու դրամագլխին փոխարէն առնելով որոշեալ տուրքեր։ Տոկոս եւ դրամագլուխ 100 ին 1 և 100 ին մէկ քառորդէ աւելի չէին թէպէտ, բայց թողեալ հասութեան աճմամբ կրնար բարձրանալ այդ համեմատութիւն։ Արդ, սոյն թողեալ հասոյթներէ ոմանք, Օսմ. Տէրութեան կամէն անկախ պատճառներով, չեն վճարուիր, որով արժեւորաց օրինաւոր ակնկալութիւնն ի դերեւ կելնէ, և արժեթղթոց դինը չբարձրանալէ զատ, դրամատէր հաստատման դադարմամբ աւելի եւս կը դիմեն յանկում։ Արդ չվճարուող հասոյթք են նաև՝ Արեւելեան Ռումելիի տուրքն, որ պահ մը կարեւոր զեղմամբ մը հաստատուելէ յետոյ, 1885 սեպտ. ի յեղափոխութենէն ի վեր բնաւ չի վճարուիր։ Իսկ Պուլկարիոյ տարեկան հարկն, ինչպէս նաեւ Պուլկարիոյ, Սերպիոյ, Ցունաստանի և Զեռնակորայի բաժնին ինկած մասերն օսմ. հանրային պարտուց՝ ցարդ ո՛չ միայն վճարուած չեն, այլ ո՛չ իսկ որոշուած են։ Եւ սակայն, այս ամեն հասութից ու հասուցմանց ապահովութեան վրայ լենլով էր որ արժեւորաց ընդունեցին 1881 ի կարգադրմամբ իրենց պահանջից զեղչումն և օսմ. ընդհանուր պարտուց կրած կերպարանափոխումն։ Անգլ. արժեւորաց կը խնդրեն ուրեմն որ Լորտ Սալզպըրի ստանձնէ իրենց իրաւանց և շահուց պաշտպանութիւնը, գործադրել տալով Պերլինի Դաշնագրոյն յօդուածներն որք նպաստաւոր են իրենց պահանջմանց։ Նմանօրինակ դիմում մը եւրոպացի միւս արժեւորաց ալ պիտի ընեն եղեր իրենց Կառավարութեանց քով։

Լորտ Սալզպըրիի պատասխանը դեռ չծանուցուեցաւ։ Այսօր սպասուած Սուբհանդակաւ անշուշտ կ'իմանանք թէ ինչ պատասխաներ է Անգլիոյ Նախարարապետը։ Կ'ըսուի թէ Լորտ Սալզպըրի, Պերլինի Դաշնագրոյն հիման վրայ կենալով, դիտել տուեր է թէ Թուրքիա կընայ պահանջել Պուլկարիոյ հարկին և պարտաբաժիններուն վճարումն, և արդէն քանիցս պահանջած է։ Տէրութիւնք կրնան այժ տալ այնպիսի պահանջման մը։ Բայց Տէրութիւնը գործ չեն կընար ունենալ օսմ. փոխառութեանց արժեւորներուն հետ. զի անոնց Բ. Դրան հետ 1881 ին կնքած կարգադրութիւնը Տէրութեանց կողմէ չէ ճանչուած իրրեւ միջազգային կարգադրութիւն։

Եթէ Լորտ Սալզպըրի իրօք սոյն իմաստով պատասխաներ է, իրաւաբանական խնդիր մը յարուցած կը լինի, որ սակայն չունի գործնական կարեւորութիւն։ Բաւական է որ Անգլիա եւ միւս Տէրութիւնք ձեռք բերին Պուլկարիոյ հարկին եւ պարտաբաժիններուն վճարումն՝ ուղեն Պերլինի Դաշնագիրը գործադրել տալով, ուզեն 1881ի կարգադրութիւնը ճանչելով։ Անժբաստելի է թէ Բ. Դուռն եւս իբր արժեւորաց չափ շահ ունի սոյն խնդրոյ կարգադրման մէջ, և Բ. Դուռը կընայ յենուլ Պերլինի Դաշնագրոյն վրայ, եթէ իւր արժեւորաց չեն կըրնար։ Կը թուայ ուրեմն քննել թէ ո՛ր աստիճան յոյս կայ որ Տէրութիւնք պնդեն Պուլկարիոյ հարկին և պարտաբաժիններուն որոշման ու վճարման վրայ։ Բ. Դրան այս մասնաց ցայս վայր ըրած ձեռնարկներն իրական ազդեցութիւն մը չդտան և գործնական արդիւնք մը չտուին։ Անգլիա, Ֆրանսա, Աւստրիա եւ Իտալիա տրամադիր էին այժ տալ խնդրոյն։ Բայց Ռուսիա դժուարութիւն կը յարուցանէր Պուլկարիոյ մասին, եւ Գերմանիա, ինչպէս միշտ, առաւելապէս Ռուսիոյ հաճելի ընթացք մը կը բռնէր։ Իսկ այժմ քաղաքական խնդիրներն ա՛յնպիսի վիճակ մ'ունին, որ նոյն իսկ Բ. Դուռն օգտակար կամ բարեպատեհ չի կրնար համարել այս դրամական խնդրոյ համար այս միջոցին նոր դիմում մ'ընել Տէրութեանց։ Պուլկարիոյ հարկն ամենէն առաջ ճշդուելու խնդիրն է, եւ Պուլկարիոյ հարկը ճշդելու խօսք չի կրնար լինել մինչեւ որ պուլկարական խնդիրն որոշուի իւր ամբողջութեամբ, և յայտնուի թէ ինչ պիտի լինի ապագայ կացութիւնն Արեւ. Ռումելիի։

Բայց, վաղ կամ անադան, պէտք է որ կարգադրի այս խնդիր։ Արդարութեան միջազգային պարտականութիւն մ'է այս։ Հեղլէն, սերպ, պուլկար եւ ցեռնակորեան ազգերն օսմ. Տէրութենէն հող առին՝ առանց յաղթական պատերազմ մղելու օսմ. Տէրութեան դէմ, այսինքն՝ առանց աշխարհակալութեան իրաւանց։ Պէտք է ուրեմն, ըստ միջազգային սովորութեան, եւ ըստ Պերլինի Դաշնագրոյն բացորոշ տրամադրութեան, վճարեն օսմ. պարտքէն իրենց տրուած երկրաց բաժնին ինկող մասերն։ Իսկ Պուլկարիա, որ միանդամայն հարկատու իշխանապետութիւն մ'է, պէտք է գործնականապէս ճանչէ իւր դիրքն՝ վճարել սկսելով զիւր հարկ։

Բայց ինչո՞ւ համար անդլ. արժեւորք այսպիսի տաղնապալից ժամանակի մը մէջ այնպիսի ձեռնարկ մը կ'ընեն։ Ոմանք կը կարծեն թէ եւրոպացի արժեւորաց թաքուն դիտաւորութիւն մ'ունին։ Իբր թէ, անդամ մ'ևս հրապարակաւ հաստատելով թէ Պուլկարիոյ հարկին եւ պարտաբաժիններուն վճարումն անյուսալի է, կը խորհին եղեր օսմ. Տէրութենէն նոր և աւելի ապահով հասոյթներ առնել՝ արժեթղթոց դէմ ամենայն ոգի այդպիսի դաղափար մը գլխովին հակառակ պիտի լիներ թէ՝ այդարութեան եւ թէ իմաստութեան։ Օսմ. Կառավարութիւնն իւր հասութից ամենէն չչափելի, ամենէն պատուական մասերը տուած է իւր արժեւորաց, ինչպէս են Ծիսոնոս, Աղ, Դրոշմ, Ոգելից ըմպելիք, Ձկնարանք, Մետաքս, Թէմպէքի, որոց վրայ պիտի աւելնային Արեւ. Ռումելիի տուրքը, Պուլկարիոյ տարեկան հարկը, Կիպրոսի հասութից յաւելուածական մասն, և Սերպիոյ, Ցունաստանի, Պուլկարիոյ եւ Զեռնակորայի պարտաբաժինները։ Վեց տարիէ հետէ, ամեն նեղութեան դիմացած է, և վերջերս ալ մեծամեծ սպառազինութիւններ ի գործ դրած է՝ առանց երբեք դպչելու այն հասութից զորս թողած էր ի վճարումի իւր պարտուց։ Աւելին կայ. Կայս. կառավարութիւնն յանձն առած է. ցվճարումի Պուլկարիոյ հարկին՝ թողուլ Ընդհանուր Պարտուց Վարչութեան՝ ծախսոտի տասանորդէն 100,000 ոսկի։ Կիպրոսի հասութից յաւելուածական մասն ևս յատկացնելով նոյն Վարչութեան, ասոր փոխարէն յանձն առած է վճարել 130,000 ոսկի, ծախսոտի տասանորդէն, կամ Մարատաան վրայ փոխանակագրով։ Թուրքիոյ տնտեսական և երմտական անձուկ վիճակը մեծէն դիտող ադդարադատ միտք մը չի կրնար վարանել յայտարարելու թէ ո՛չ իրաւունք, ո՛չ խոհեմութիւն է Օսմ. Տէրութենէն աւելի զոհողութիւն մը պահանջել իւր հանրային պարտուց համար։ Իրաւունք չէ. զի չի կրնար աւելի տալ։ Խոհեմութիւն չէ. զի արժեւորաց ակներեւ շահն է պահպանել այժմեան կարգադրութիւնն, և բաջալերել Օսմ. Կառավարութիւնն յարատեւելու յայտմ, քան նոր բեռներով Տէրութեան համար անհանդուրժելի ընել զայն։ Արժեւորաց անշուշտ կը դդան զայս։ Ուստի, չենք կարծեր բնաւ թէ, իրենց Կառավարութեանց ադերսագիր մատուցանելով, դիտում ունենան նոր բեռ դնելու Օսմ. Տէրութեան վրայ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍՕ-ԳԵՐՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆ

ՈՎ Է ՄԵՂԱՒՈՐՆ

Սրտնդրոյ, սովորաբար հակաֆրանսական և գերմանասէր թերթ, իւր մէկ վերջին թուով կը հրապարակէ իւր Բարիզի Թղթակցին մէկ երկար հեռագիրն, յորմէ կը քաղենք հետեւեալն.

«Ցիմարութիւն կը լինէր չհասկնալ թէ մօտալուտ պատերազմն վտանգ կայ։ Գերման Կառավարութիւնը, Մոլդէ Մարեշալին և Պիսմարքը Իշխանին բերնով յայտնեց որոշապէս թէ Ֆրանսայի հետ պատերազմ մը ժամանակի խնդիր մը միայն կը նկատէ, և հասարակ ոգեմտութիւն կը բաւէ ըմբռնելու համար թէ Գերմանիա, քանի որ անխուսելի կը նկատէ պատերազմը, պիտի ուզէ որ իրեն նպաստաւոր ժամանակի մը մէջ տեղի ունենայ, և հետեւապէս չպիտի թողու որ Ֆրանսա միջոց գտնէ ամրողջացնելու իւր սպառազինութիւնը։ Ֆրանսացւոց պատերազմասէր տրամադրութեան վրայ Գերմաններուն դոյացուցած համոզումն հիմնեալ պէտք է լինի Ֆրանսայի կարգ մը անկարեւոր լրագրաց հրատարակութեանց վրայ, որք չեն ներկայացներ ո՛չ հասարակաց, ո՛չ ալ կառավարող դասուց կարծիքն։ Ով որ ալ լինի Ֆրանսական Կառավարութեան գլուխը, Պ. տը Ֆրէյսինէ, Պ. Ժիւլ Ֆէրրի, Զօր. Պուլանժէ, Պ. Ռիլէմանսօ, կամ միապետական Պրոյլի Դուքս, ակներեւ իրողութիւն մ'է թէ կառավարութիւնն և ժողովուրդը մէկէ զատ ամեն զոհողութիւն պիտի կրեն պատերազմին առաջքն առնելու համար։ Եթէ Գերմանիա իբրեւ ապահովութիւն պահանջէ թէ ֆրանսական կառավարութիւնն հրապարակային յայտարարութեամբ մը վերջնական ու վճռական նկատէ Ֆրանքֆորդի Դաշնադիրն և հրաժարի ամեն պահանջումէ Ալզաս-Լոռէնի մասին, տարակոյս չկայ թէ Ֆրանսա չպիտի տայ երբեք այդպիսի ապահովութիւն մը։ Ո՛չ մէկ ֆրանսական Նախարարութիւն կընայ ընել այնպիսի յայտարարութիւն մը, կամ կրել այնպիսի յանձնառում մը, և միջազգային Օրէնքաց տարերքն իսկ կը մերժեն Գերմանիոյ ո՛և է իրաւունք այդպիսի նըւաստութիւն մը պահանջելու Ֆրանսայէն։ Գերմանիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութիւնք կարգադրուած են Ֆրանքֆորդի Դաշնագրով։ Ցորչափ Բարիզի կառավարութիւնն այդ Դաշնագրոյ արամադրութեանց համաձայն ընթանայ, Գերմանիա դանդաղ պատճառ չի կրնար ունենալ։ Ֆրանքֆորդի Դաշնագրոյն մէջ չկայ տող մը որ սահմանափակէ Ֆրանսական բանակին ոյժը, կամ Ֆրանսական սահմանաց պահպանման զօրաց թիւն, ինչպէս չկայ յօդուած որ ճչդէ Ռէնն գետոն և Ֆրանսական սահմանագլխոյ միջեւ կեցող գերման զօրախմբաց թիւն ու զօրութիւն։ Ուստի, հաւանական չէ որ Գերմանիա, Ալզաս-Լոռէնի մէջ ունեցած զօրքը 45 առ 100 աւելցնելէ յետոյ, պատճառ ունենայ բացատրութիւն պահանջելու Ֆրանսական սահմանաց վրայ զօրաց համախմբման մասին, որ սահմանագլխին գերմանական կողմն վրայ եղած համախմբումէն շատ պակաս է։

«Կը կրկնեմ թէ Ֆրանսական պատրաստութիւնը բոլորովին պաշտպանողական հանդամանք մ'ունին։ Գերման բանակին է ձեռնն ունի զօրեղապէս ամրացեալ դիրք մը՝ Մէցէ և Սդրասպուրգի ամրացեալ մեծ բանակատեղիներովն իբրեւ յենարան, և ուրոյն բերդեր ուրիշ կէտերու վրայ, պաշտպանելու համար յառաջխաղացութիւնն ո՛չ միայն դէպ ի Ռէն, այլ նաև դէպ ի Մոզել։ Իսկ Ֆրանսական սահմանագլխոյը բոլորովին բաց է։ զի Մէցոյ դէմը պատուար մը չէ։ ուստի, Ֆրանսայիք արուեստական սահմանագլուխ մը յօրինած են՝ զիրենք արշաւանքի դէմ պաշտպանելու համար։ Սոյն արուեստական սահմանագլխոյ յենարաններն են Վէրտէօն, Դուլ, Լանկռ և Պելֆոռ, որք զօրեղապէս ամրացեալ բանակատեղեր են, ուրոյն բերդերով և ռազմային երկաթուղւովք իրարու հետ միացեալ։ Զօր. Պուլանժէ սպառազինեց և պատրաստեց զօրքերն ու հրամաններ կարգելով պաշտպանութեան վիճակի մէջ դրաւ այս բերդեր, որոց եռեւ դրաւ հետեւակազօրաց, հեծելազօրաց և հրետանւոյ (թնդանօթաձիգ զօրաց) շարժուն զօրաբանակ մը։ Ալզաս-Լոռէնի մէջ նոր զօրաց զետեղման վրայ, Զօր. Պուլանժէ աւելցուց զայդ սահմանապահ զօրաբանակ։ Ընդհակառակ այս զօրաբանակի մէկ մեծ մասը պարտի ձմեռել Շանբանեի գաւառին աւազուտ չոր անապատին մէջ, վրանաներ և հիւղակներ հարկաւոր են զօրքը պատսպարելու համար, և որովհետեւ փայտն առատ և աժան է Ալզաս, բաւական բան գնուեցաւ անտառ Ֆրանսական կառավարութեան հաշուոյն։ Ֆրանսայի այս ամեն պատրաստութիւնք բոլորովին պաշտպանողական են։ Անոնց նպատակն է արդիլել թշնամական արշաւանք մը։ Եթէ այս տարրական միջոցք ի գործ չդրուէին, Մէձէ ճամբայ ելնող Իւշան հեծելախումբ մը կրնար դիւրաւ մտնել Ֆրանսական հող, կտրել երկաթուղիները, կործանել հեռագրաձողերն, և բոլորովին անդամալուծելով Ֆրանսայի զինուորական իշխանութիւնն, անկարող ընել զայն երկրին պաշտպանութեան նախնական միջոցներն ի գործ դնելու։ Ակներեւ է ուրեմն թէ Ֆրանսական սահմանագլխոյ վրայ ձեռք առնուած միջոցք ո՛րչափ անհրաժեշտ էին պաշտպանողական նպատակաւ։ Անոնք միայն Զօր. Պուլանժէի հոգածութեան շնորհիւ ի գործ դրուեցան։ Նա զինուոր մ'է որ գիտէ զիւր արուեստ։»

ԱԼԶԱՍ-ԼՈՌԷՆԻ ՄԷՋ ՆՈՐ ԶՕՐԱՑ ԶԵՏԵՂՄԱՆ ՎՐԱՅ

—ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Մեծ գործունէութիւն կը տիրէ Սպանտաւի թնդանօթի ձուլարանաց մէջ, ուր, վերջին երկու շաբաթներուն մէջ, խումբ մը նոր գործաւորք, Պորսիկի մերենայի գործարաններէն առնուած, աւելցած են ձուլարաններուն վրայ, և գիշեր ու ցերեկ կ'աշխատին։

—ՍՊԱՆԻԱ. Պաշտօնական լրագիրը կը հրատարակէ Խորհրդարանին քուէարկած օրէնքն, որով ութ միլիոն անգլօսկի պիտի յատկացուի սպանիական նաւատորմին զօրացման համար։ Շատ մը զրահաւորք պիտի շինուին, գլխաւորապէս անգլիական եւ ֆրանսական նաւարանաց մէջ, ի հաշիւ Սպանիոյ։

ԱՆԴԼ. «ՐՈՒԹՈՒՆԴԱ» ՇՈՒՏԵՆԱՒՈՒՆ ԸՆԿՂՄԻԼԸ

300. ՀՈԳԻԻ ԸՆԿՂՄԱՆ

Այս աւուր սուրհանդակաւ առնուած Լոնտոնի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Լոնտոնէ Աւստրալիա գաղթական տանող Քաֆֆոնոթա շոգենաւը ճամբան բախելով Սոթ Մէլոռ անգլ. շոգենաւուն, անմիջապէս ընկղմած է։ 315 մարդոցմէն հազիւ 15 հոգիք ազատած են, ֆրանսական շոգենաւու մը միջոցաւ, որ բերած է աղէտին լուրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի և Դատական Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Վահան էֆէնտիի և Գէյլիկճի պէյի հետ։

Ռուսական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Իվանոֆ շաբաթ օրն Ազգային Պատրիարքարան գալով տեսակցեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

Խառն ժողովն իւր ուրբաթ աւուր նստին մէջ հետեւեալ որոշումները տուաւ.

1.— Երզնկայի առաջնորդական Տեղապահ կարգեց Տ. Յակոբեան Արժ. Վահան վարդապետն, միաբան Ս. Երուսաղէմի։

2.— Մշոյ Պ. Յովհաննու վանուց վանահայր կարգեց Նաճառեան Դեր. Փիլիպպոս եպիսկոպոսն։

3.— Տիգրանակերտի ազգ. վարժարանաց տեսուչ կարգեց Տ. Սարգսեան Արժ. Տ. Սահակ քահանան։

4.— Սըլիվանի առաջնորդական փոխանորդ կարգեց Մշոյ վանուց միաբաններէն Եսայեան Արժ. Կարապետ վարդապետն։

5.— Ժողովը նկատողութեան առնելով Բարբերդի առաջնորդական խնդիրն և տեղւոյն ազգային գործոց վիճակն, որոշեց իւր այցելու անդր ղրկել Տրապիզոնի Առաջնորդ Սրուանձտեանց Դեր. Գարեգին եպիսկոպոսն, պաշտօն տալով նմա քննել իրաց վիճակն և տեղեկագրել Ազգ. Վարչութեան։

6.— Ժողովը Խասգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ յայտագրէն տեղեկանալով որ ազգային դերեզմանատան վրայ կառուցուած Թատերաբեմը դեռ չէ վերցած, սրճարանի վարձակալին ընդդիմութեան պատճառաւ և ընթեռնլով այսմասին յիշեալ վարձակալին մատուցած խնդրագիրն, անտեղի դատեց սոյն վերջինոյն յառաջ բերած առարկութիւններն եւ հետեւաբար որոշեց յանձնարարել Թաղ. Խորհրդոյն որ յիշեալ վարձակալը կոչելով միւս անդամ ազգարարէ հանգերպել Վարչութեան որոշման եւ վերցնել այդ Թատերաբեմն։ իսկ եթէ դարձեալ չարուն նակէ յամառիլ, Թաղ. Խորհուրդն իւր կողմէ փոխանորդ մը կարգելով դատական եղանակաւ գործադրել տայ պէտք եղածն ի հարկին ստանալով Ազգ. Վարչութեան աջակցութիւնը։

Դաւրէժէ կը ծանուցուի տեղւոյն առաջնակարգ հայ վաճառական Նազարէթեան Արզուման Ագայի մահն ի հասակի 30 ամաց։ Հանգուցեալն էր, երեսուն տարիներէ հետէ, Դաւրէժի հայ վաճառականաց գլխաւորը (Թաճիր Պաշը)։ Բարի հարուստ ունէր իբրեւ Բարեսէր տեղւոյն ազգային վարժարանին։ Թաղման հանդէսը, նախագահութեամբ Դաւրէժի Առաջնորդ Մխիթարեանց Տ. Ստեփան Եպիսկոպոսի, եղած է յոյժ շքեղ։ Դամբանականներ արտասանուած են եկեղեցւոյն մէջ և գերեզմանին վրայ։ Խուռն բազմութիւն, բոլոր հիւպատոսք ու նշանաւոր օտարազգիք ներկայ գտնուած են հանդիսին։ Քաղաքացին և զինուորական կառավարչէն, ինչպէս հայ, պարսիկ, Թուրք և քուրդ երեւելիք փութացած են ցուցակցութիւն յայտնել ընտանեաց Հանգուցեալին, որ էր անոր՝ Ֆէնէրճեան Յովակիմ էֆ. ի, Ամենազարմն Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան։

ԱԶԳ

Տիվրիկի Կրասոն գիւղի Հայկազեան վարժարանին համար հայերէնի և Թուրքերէնի քաջահմուտ և քիչ մ'ալ ֆրանսերէնի հմուտ դասատուի մը պէտք զգացուելով, այդ պաշտօնն ստանձնել փափագողք կրնան դիմել ամեն առաւօտ մինչեւ ժամ 5 և երեկոյները 10 էն վերջ, Գալա, Մարբուճէնի-ներուն մէջ, Բ. գաղմէր Օղլու պանդոկը, վերի յարկ թիւ 22 սենեակն, առ

ԱՐԱՄ Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՆԵՐՆ, ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Պալաթի աստիճան տրուեցաւ Պետական Խորհրդոյ Ներքին ճիւղի նախագահ Իզէտտին պէյի։

Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան վիճակագրութեան դիւանի առաջին քարտուղար Բէյատ պէյի։

Եանեւայի Տէֆթէրտար անուանեցաւ Եվմտական ընչական ճիւղի երկրորդ քննիչ Նուրի պէյ։

Վճռաբեկ Ատենի անդամ անուանեցաւ Վերաքննիչ Ատենի անդամ Պէհա պէյ։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ մայրաքաղաքիս շրջակայ չորս գաւառակաց կառավարիչ Ճէվատ պէյի։

Վեհ. Սուլթանն երրորդ կարգի Շէֆգաթ պատուանշան շնորհեց Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան հաշուակալ Սաատի պէյի դստեր։

Վճռաբեկ Ատենի անդամ Բիզա պէյ ընդունած է նոյն Ատենի առաջին ընդհ. դատախազի պաշտօնն որ բաց մնացած էր Թոսդաքի փաշայի Կրէտէլի կուսակալ անուանմամբ։ Այս առթիւ Դատական Նախարարութեան կողմէ պատրաստուած պաշտօնագիրը Բ. Դրան հաղորդուեցաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Կայս. կառավարութեան, պուլկար պատուիրակաց եւ Պ. Պ. Զանբոֆիու Վուլքովիչի միջեւ պուլկարական խընդրոյն վրայ բանակցութիւնք այսօր պիտի սկսին ի Բ. Դուռն։

—Թուրքէ զրոյց մը կը յիշէ թէ պուլկարական խնդրոյն առթիւ Բ. Դրան և պուլկար պատուիրակաց միջեւ բանակցութիւնը աւարտելէ յետոյ, դեսպանք իրենց տերութիւններէ ստանալիք հրահանգաց համաձայն ի նիստ պիտի գումարին կատարուած կարգադրութիւնները վաւերացնելու համար։

—Պուլկար պատուիրակութեան անդամներէն Պ. Պ. Կրէքոֆ և Սգոյլոֆ այցելութիւն տուին մայրաքաղաքիս մեծ դեսպանաց։

Բաց ի ռուսական դեսպանէ, միւս բոլոր դեսպանք ոչ-պաշտօնական կերպիւ ընդունեցին գնոսա և յորդորեցին որ Ջանան համաձայնութիւն մը գտայցնել։

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ յայտարարելով թէ առանց Բեռլրսպուրգի հրահանգ ստանալու չէ կարող ընդունել զպուլկար պատուիրակս, հեռագրաւ հրահանգ խնդրած էր Բեռլրսպուրգի։ Պ. Կիրս պատասխանած է թէ նկատելով որ պուլկարական խնդիրն համաձայնութեամբ կարգադրելու Ջանքեր կը լինին, Պ. Նէլիտոֆ կրնայ ոչ-պաշտօնական կերպիւ ընդունիլ պուլկար պատուիրակներն և տեսակցիլ անոնց հետ։

—Վառնայէն կը գրեն թէ Խնամակալութեան անդամներէն Պ. Ժիվքոֆ խնդրեր է Լոյտի տեղւոյն գործակալութենէն որ աւստրիական շոգենաւն Պուրկաս հանդիպի, ուր խնամակալը կուզէր եկնել. սակայն Լոյտի գործակալը չկարենալով համակերպիլ այս փափագին, Պ. Ժիվքոֆ ցամաքի ճամբով ուղեւորեր է ի Պուրկաս ուստից Փիլիպպէ և Արեւ. Բուլգարի ուրիշ գլխաւոր քաղաքները պիտի այցելէ։ Պուլկարիոյ քաղաքական ակմրոց մէջ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի եղեր Պ. Ժիվքոֆի այս պտոյտին։

—Պուքրէշէն Նէոլոգոսի հաղորդուած տեղեկութեանն նայելով, Պէնդերէֆի հարիւրապետն որ այդ քաղաքէն մեկնած էր Սերպիա ուղեւորելու համար, այժմ Պուկարիա կը գտնուի իրեն հաւատարիմ 300 արքանեկաց դրլուս անցած։ Կը կարծուի որ այս համախմբման նպատակն է երկրին մէջ խռովութիւններ գրգռել ընդդէմ խնամակալութեան։ Պէնդերէֆի հարիւրապետն առանձին չէ եղեր իւր այս գործողութեան մէջ, վասն զի ըստ Մանրչեսթրի, Պուլկարիոյ շատ մը քաղաքաց պահապան զօրքերը խնամակալութեան դէմ գրգռուած են եւ Սոֆիայի զօրքերը միայն հաւատարիմ կը գտնուին։

— Թուրքէ դեռեւ կուտայ թէ Փիլիպէի աւստրիական հիւպատոս Բիսմպաձէի ասպետը նոյն պաշտօնով Օտեսա փոխադրուած է ոչ թէ Փիլիպէի մէջ ռուսական հիւպատոսին հետ համաձայնութեամբ գործելուն պատճառաւ, որպէս ենթադրուած էր Մանրչեսթրի կողմէ, այլ աւելի բարձր պաշտօնի մը կոչուելու համար։

ԴՕՍԴԱԴԻՒ ՓԱՆԵԱ

Կրէտէի նորընտիր կուսակալ Դօսդաքի փաշայի վեհերութեան աստիճանը վաւերացնող կայսերական Մէնշուրի ընթերցումը մեծ հանդիսիւ տեղի ունեցաւ այս շաբաթ օր Ն. Վսեմութեան բնակարանին մէջ ի Բերա։ Ներկայ էին նախարարք ոմանք, պետական բարձրագոյն պաշտօնատարք, ցուցաց Պատրիարքական Տեղապահն, Սինոդի և խառն ժողովոյ անդամք, Պատրիարքարանի գլխաւոր պաշտօնեայք և յոյն երեւելիք։ Բնակարանին դրան առջեւ կ'սպասէին վաշտ մը զօրք եւ զինուորական նուագածուց խումբ մը։ Ժամը 6ին Կայս. պալատան քարտուղարներէն Բրզղան պէյ՝ ընկերակցութեամբ քանի մը պաշտօնատարաց՝ պալատական կառքերով Բերա երթալով, տարաւ Կայս. Մէնշուրն որ ոսկեզօծ ծածկոյթի մէջ պահուած էր։ Դօսդաքի փաշայ պաշտօնական հանդէսատով եւ ընկերակցութեամբ արարողապետ Թերուխ պէյի, նորա օգնական Նէշաթ էֆէնտիի և իւր քեռայր Տիմիթրաքի էֆէնտիի, որ խնկամաններ բռնած էր, իւր բնակարանի դռնէն դիմաւորեց Բրզղան պէյն և նորա ձեռքէն առնելով Մէնշուրն համբուրեց և ամենայն յարգանօք մեծ սրահն եկաւ ուր յանձնեց զայն Պէյլիկճի Բաֆի էֆէնտիի որ ընթերցաւ զայն ի լուր ամենեցուն։ Ներկայ յորդեկոյս ունկնդիր եղան Մէնշուրի ընթերցման, յետ որոյ իւլէմա մը աղօթքներ կարդաց վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին։ Հանդէսը վերջանալէ յետոյ օշարակներ և շաքարեղէնք մատուցուեցան ներկայից։

ԱՆԶՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊԷՇԻՐ ՓՈՒԱՏ ՊԷՑԻ

Հանրածանօթ թուրք գրագէտ Պէշիր Փուատ պէյ՝ Պոլսոյ Նալլը Մէճլիսի թաղը գտնուած իւր բնակարանին մէջ շաբաթ գիշեր ինքզինքն սպաննեց հետեւեալ եղերական կերպիւ.

Փուատ պէյ երէկ գիշեր ժամը 3ին տունն երթալով անձնասպանութեան խորհուրդն ի գործ դնել կ'սկսի. նախ և առաջ մէկ քանի բարեկամաց և իւր անձնասպանութեան վրայ ոստիկանութեան ուղղեալ նամակներ պատրաստելով դրադարանին վրայ կը ձգէ, յետոյ բազուկին մայր երակը չորս տեղէն կը կտրէ նախապէս կոտրելիք կէտերուն վրայ դեղեր դնելով, մարմինը թմբրեցնելու համար մինչդեռ արիւնը կը հոսէր մէկ կողմէ ու վախճանը կը մօտենար, Պէշիր Փուատ հետեւեալ տողերը կը գրէր.

«Գործողութիւնը կատարեցի առանց ցաւ մը զգալու։ Արեան հոսմամբ քիչ մը ցաւ կ'զգամ։ Արիւնս հոսած ատեն քունս վար իջաւ։ «Գրական ախտաւորութիւն ունիմ անոր համար գուռը գոցեցէք» ըսելով ճամբեցի զայն։ Բարեբաղդաբար ներս չմտաւ Ասկից աւելի քաղցր մահ մը չեմ կարող երեւակայել։ Ուժգնապէս բազուկս չարժեցի որպէս զի արիւն վազէ։ . . . »

Փուատ պէյ մինչեւ ժամ ութ անգամ դեռեւն փռուելէ յետոյ, կ'սկսի ազդակուտը ճիչերը արձակել։ Ընտանիքը կ'իմանան և անմիջապէս բժիշկ կը կանչեն։ Փուատ պէյ խօսքը բժիշկին ուղղելով կ'ըսէ. «Յօրթէօռ, մի' աշխատիք, հինգ վայրկեանի չափ կեանք ունիմ,» և հոգին կ'աւանդէ։ Անձնասպանութիւնը կատարուած սենեակին կարասիներն և հագուստները բոլորն արիւնաթաթաւ եղած են։

Աւասիկ Պէշիր Փուատ պէյի ոստիկանութեան ուղղած նամակը։

«Ս. Քանի պաշտօնեայն ուղիղ անուանելու։

«Մտիկնուեցայ անձնասպան լինել այնպիսի պատճառներով զորս հարիւրապետ չեմ ձեզ յայտնել։ Ինքզինքս սպաննեցի, Գիրս և ոստրագրութիւնս կը ճանչնան բոլոր խմբագիրք։ Գործունէութիւն ցոյց տալու համար սնապէտ քննութեամբ ի զուր մի՛ նեղէք ընտանիքս որ ոչինչ սգոյ մէջ պիտի գտնուի։ Արդէն անձնասպանութիւն կատարուած լինելն կը հաստատէ սոյն խոստովանութիւնս։ Ձեր պարտականութիւնն է միայն այս գիրն հանդերձ ձեր տեղեկագրով ձեռնհաս իշխանութեան յանձնել։»

ՊԷՇԻՐ ՓՈՒԱՏ

«Յ. Գ. Մարմինս բժշկական Վարժարանին կը նուիրեմ անդամանութեան փորձերու համար։ Մարմինս պէտք է անդ փոխադրել։»

ՆՈՅՆ

Հանգուցեալը Բժշկական վարժարանին տեսչութեան ևս նամակ մ'ուղղելով ծանուցած է թէ իւր մարմինը նոյն վարժարանին կրնուիրէ և կը խնդրէ որ մարմնոյն վրայ անդամալընական փորձեր կատարուին։

Փուատ պէյ ընդարձակ նամակ մը ուղղելով մասնաւոր անձի մը և ոստիկանութեան՝ յայտնած է թէ անձնասպանութեան խորհուրդը գիտական կերպիւ պիտի գործադրէ և այս առթիւ գրութիւն մը պիտի պատրաստէ, իբր յիշատակ, ուղղեալ առ գիտական աշխարհն, (այս գրութիւն հաւանօրէն ի վերեւ դրուած առաջին նամակն է)։ Դալով անձնասպանութեան պատճառին, Փուատ պէյ հետեւեալն յայտարարած է.

«Հանգուցեալ մայրս խելագարած էր։ այս պատճառաւ բժշկոյ հետ ունեցած բանակցութիւններուս մէջ տեղեկացայ որ ես ալ պիտի բռնուիմ այդ ախտին իբր ժառանգական։ Այսու Ուստի բժշկոյ խրատուց հետեւելով ինչ ինչ դարմաններ կատարեցի և անդորր ապրեցայ, և ախտարձային վիճակի դերծ մնալու համար խել մը ծախքերի որք հարստութիւնս փճացուցին։ Ահաւասիկ այս պատճառաւ անձնասպան եղայ։»

Այս նամակ կապոյտ թղթի վրայ գրուած է և ամբողջ լինն երեսներ կը ծածկէ։

Ոստիկանութեան միջոցաւ կատարուած պաշտօնական քննութիւնք հաստատած են որ Պէշիր Փուատ պէյ իւր քսան հազար ոսկւոյ հարստութիւնը վատնած էր։

Մէկ քանի բժիշկներ յայտարարած են թէ անձնասպանութենէն առաջ Փուատ պէյի վրայ խելագարութիւն եկած է։

Պէշիր Փուատ պէյ քսան-ութ տարեկան էր, ամուսնացած և երեք զաւակի տէր։ Ցուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուեցաւ և մարմինն ամփոփուեցաւ Էյիւպի դերեզմանատան մէջ։

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այս դարուս մէջ, թուանշանները խօսքերէն աւելի պերճախօս են։ Կենաց ապահովագրութեան ԽԱՐԻՍԿ ընկերութեան վերջին հաշուեկշիռը մեր աչաց առջեւ ունենալով է որ այդ ընկերութիւնն յանձնարարեցինք մեր ընթերցողաց։ Արդարեւ, ընկերութիւնը միշտ կը յառաջդիմէ եւ իւր գործողութեանց շրջանակն օր քան զօր կ'ընդարձակի։ Մարդ մեծ գոհունակութիւն կ'զգայ երբ տեսնէ թէ ընկերութիւնն, որուն վստահացած ենք մեր խնայած դրամն, որպէս զի ապառնալի պատահարի մը առեն փրկէ ընտանիքի մը ապագան, այդ ատիճան կը դնահատուի հասարակութենէն՝ իւր ունեցած առաւելութեանցն համար։

Ցունաց Պատրիարքարանի կողմէ պատգամաւորութիւն մը կազմուած է Հռոդոսի, Սուսամի, Տիպրէի մետրապոլիտներէն և Նիքոլաբի Բիքարի ու Բիէնոֆան Զօրաձիս էֆէնտիներէ, որ Ադրիանուպոլիս պիտի երթայ նորընտիր Պատրիարքը Կ. Պոլիս հրաւիրելու համար։

Ընտրութեան արդիւնքն արդէն հեռագրաւ ծանուցուած է յԱդրիանուպոլիս եւ տեղեկագրուած է առ Բ. Դուռն։ Պատգամաւորութիւնը Բ. Դրան պատասխանն կ'սպասէ Ադրիանուպոլիս ուղեւորելու համար։

Նորընտիր Պատրիարքն Տ. Դիոնէսիոս Դ. առողջ մարմնով և կորովի մը տակ տէր եկեղեցական մ'է եւ քաջ աստուածաբանի ու անկողմնակալ անձի մը համբաւը կը վայելէ։

Երէկ Թէֆերի մէջ Ժողովրդական ցոյցեր եղան ընդդէմ նորընտիր Պատրիարքին և ի նպաստ նախկին Պատրիարք Տ. Յովակիմ Դ.ի։ Ուրբաթ օրն եւս հազարաւոր ցոյցեր դիմած էին ի Ֆէներ, սակայն շնորհիւ ոստիկանութեան կողմէ ձեռք առնուած զգուշաւոր միջոցներուն, ժողովուրդը չկրցաւ ո՛չ Պատրիարքարան ու ո՛չ Մարը եկեղեցի մտնել և ընտրական գործողութիւնը կատարուեցաւ ամենայն բարեկարգութեամբ։

—Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին Խան երէկ գիշեր շքեղ հացկերոյթ մը տուաւ իւր Պոլսոյ ապարանքին մէջ։ Ներկայ էին ռուսական, անգլիական, գերմանական, աւստրիական եւ սերպիական դեսպանք ու դեսպանուհիք ինչպէս նաեւ ռուսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Օնու։ Հրաւիրեալք դիշերուան ժամը 6ին Բերա վերադարձան։

—Նախարարաց Խորհուրդը շաբաթ օրն յարատեւողոր նիստ գումարեցաւ նախագահութեամբ Բարձր. Մեծ-նախարհին։ Սոսոէր կ'իմանայ թէ այդ նստին մէջ եգիպտական խնդրոյն վրայ կարծեաց փոխանակութիւնք և կարեւոր խորհրդակցութիւնք տեղի ունեցեր են։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Պետական Խորհրդոյ անդամ Իւլէմա Ահմէտ Լութֆի էֆէնտի որ քննչական պաշտօնով Հիճազ կը գտնուէր։

—Պուլկարական խնդրոյ բանակցութիւնք այսօր սկսելուն պատճառաւ հաւանօրէն Սըր Տ. Ուոլֆի հետ կատարուելիք բանակցութեանց սկզբնաւորութիւնը վաղուան յետաձգուի։

—Ռուսական դեսպանուհի Տիկին Նէլիտոֆ վաղը կը մեկնի մայրաքաղաքէս զբօսական ուղեւորութիւն մը նելու համար յեգիպտոս եւ ի Պաղեստին։ Դեսպանուհին՝ որոյ պիտի ընկերանայ իւր քոյրն Հիլքոֆ իշխանուհին, նախ Աղեքսանդրիա եւ Դաւիրէ պիտի երթայ եւ նեղոսի եզերաց այլ եւ այլ քաղաքներն այցելելէ յետոյ, Երուսաղէմ պիտի ուղեւորի։ Տիկին Նէլիտոֆի բացակայութիւնն երկու ամսէն աւելի չտեւեր։

—Հրամանաւ Վեհ. Սուլթանին, Բ. Դրան Եվմտական յանձնաժողովն ձեռնարկած է պատրաստել փոխառութեան նոր ծրագիր մը փոխանակ այն ծրագրոյն որ ներկայացուած էր Եվրոմտական Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշայի կողմէ։ Այս նպատակաւ Ցանձնաժողովն ի նիստ գումարեցաւ անցեալ շաբթու. խորհրդակցութեանց ներկայ էին նաեւ Օսմ. Կայս. Պանքայի տնօրէնք՝ Պ. Պ. Ֆոսդէր եւ Տրլօ։

(Լ. Հէրալդ)

—Անատոլուի երկաթուղեայ շինութեան խնդրոյն առթիւ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ առ Պ. Բիքսլի և Պ. Տոնոն ուղղեալ հեռագրոյն պատասխանն հասած է Փարիզէն։ Պ. Տոնոն իւր պատասխանին մէջ կը յայտնէ թէ կը համակերպի Բ. Դրան առաջարկութեանց, հետեւաբար Նախարարաց Խորհուրդն իւր երէկի նստին մէջ սոյն խնդրոյն վրայ մանրամասն խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ։

—Պ. Բրէսլէլ մայրաքաղաքս կ'սպասուի յառաջիկայ հինգշաբթի, Վառնայի շոգենաւով։

—Ուրբաթ օրը Վեհ. Սուլթանի կողմէ Սըր Տ. Ուոլֆի շնորհեալ ունկընդրութեան միջոցին Ն. Վեհափառութիւն անձամբ յայտներ է անգլ. արտասովոր պատուիրակին թէ եգիպտական խնդրոյն բանակցութեանց համար պատուիրակ կարգած է Մեծ-Եպարքոս Բեամիլ փաշան եւ Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշան։

—Նախարարաց Խորհրդոյ մասնախումբն յարատեւողոր նիստ գումարեցաւ շաբաթ օրն և զբաղեցաւ Եվմտական կարեւոր խնդիրներով։

—Ադրիանուպոլսէն կը գրեն յունուար 22 թուականաւ.

«Դաւառիս տէֆթէրտար Բիդա էֆէնտի հեռագրաւ կ. Պոլիս կոչուեցաւ Եվմտական Նախարարութեան կողմէ եւ կը կարծուի թէ կարեւոր պաշտօնի մը պիտի կոչուի քաղաքապետական պաշտօնատան մէջ։ Մուսթաֆա Փաշայի սահմանագլխոյն վրայ հաստատեալ քարանդինան վերցաւ երեկուընէ սկսեալ։ Նաղիֆ փաշա՝ որ Ադրիանուպոլսոյ մէջ կազմելի զնայուն զօրաբանակի սպարապետին նախագահ անուանուած էր, կայս. հինգերորդ զօրաբանակին մէջ պաշտօնի մը կոչուած լինելով, վաղը իւր նոր պաշտօնատեղին կուղեւորի Տէյտէ-Աղաճի ճանբով։ Քաղաքիս զինուորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։»

—Աւստրօ-Հունգարիոյ պետական երկաթուղեայ վարչական խորհուրդն իւր նախագահին՝ Պ. Ժուպէռի առաջարկութեամբ որոշեր է այժմէն միջոցներ ձեռք առնուլ կանոնաւորելու համար այդ վարչութեան կացութիւնն հանդէպ օսմանեան երկաթուղեաց ընկերութեան, երբ միացուին երկու գծերն և միջազգային գիծ մը կազմեն։ Այս նպատակաւ յանձնախումբ մը կազմուեր է որ պաշտօն ունի ճշդիւ տեղեկանալ Արեւելեան երկաթուղեայ վիճակին և տեղեկագիր մը պատրաստել թէ հարկ կա՞յ կամ մաքսային միօրինակ սակագին մը որոշել և կամ պայմանագիր մը կնքել որոյ համաձայն Աւստրօ-Հունգարիոյ պետական երկաթուղեայ վարչութիւնն ստանձնէ Արեւելեան երկաթուղեաց շահագործման հոգը։

—Յայտնի է թէ Սերպիոյ երեք քաղաքաց համար օսմ. հիւպատոսներ անուանեցան։ Այդ նորընտիր հիւպատոսաց մէն՝ Ստեփան էֆէնտի Զայեան իւր պաշտօնատեղն ուղեւորեցաւ շաբաթ օրը։

—Դարգանելէն կը գրեն առ Լ. Հէրալդ.

«Ցունուար 17/29ին թատերական ներկայացում մը տրուեցաւ ի նպաստ տեղւոյս թուրք վարժարանաց, ընդ հովանաւորութեամբ կուսակալ Բրիֆաթ փաշայի։ Բաղաքիս փոքրիկ թատրոնը լի էր բազմութեամբ, մեծամասամբ կառավարական պաշտօնատարք։ Ներկայ էին նաեւ օտար հիւպատոսաց շատերը։ զինուորական նուագածուաց խումբն օսմ. քայլերգն նուագեց զինուորական հրամատարին, կառավարչին և ուսական հիւպատոսին թատերասրահը մտած պահուն. այս մասնաւոր պատիւ ուրիշ ոչ մէկ հիւպատոսի ընծայուեցաւ։ Հոյ թատերական խումբը ներկայացուց Լոռէնց Մէ-ղէր և կատակերգութիւն մը։ Ներկայացումը շատ յաջող դնաց եւ 5000 ղրշ աւելի հասոյթ տրտադրեց։

«Բաղաքիս վարժարանաց մէջ անգլիարէն լեզուի ուսուցման արգելքը վերցաւ, այդ իրողութիւն լրագրոյդ (Լ. Հէրալդ) մէջ հրատարակուելէն անմիջապէս յետոյ։»

—Իզմիրի ամերիկեան հիւպատոսարանի առաջին թարգման և Մէնէմէնի թղթակից Պ. Բիէռ Պուատտի մեռեր է ի հասակի 19 ամաց։

—Հելլէն կառավարութիւնը Ս. Փրկչի պատուանշանի առաջին աստիճանն ընծայեց մայրաքաղաքիս ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդ Գաֆարէլ գնդապետին և նոյն դեսպանատան պահակ Բէրէլ չորդենաւու հրամանատար Լալանտ դեբրա ոմանն։

—Ռուսական Տէֆթէրի Տիրոյ ֆրէկադն անցեալ շաբթու Պիրէոնէն Իզմիր հասեր է. նոյնպէս և Պաչ մարտանաւն ուր կը գտնուին 12 թնդանօթք և 190 նաւաստիք։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ, քաղաքէն երկաթուղւով մէկ ժամ հեռաւորութիւն ունեցող Սէվիա քէօյ գիւղին մէջ հետեւեալ դէպքը պատահեր է։ Իրիկուն մը գիւղին բնակիչներէն երկու երեք հոգի կայարանը կը գտնուէին կառամատի մեկնելու պահուն երբ Բէմիրի գէտեր կը հարցնեն անոնց թէ ի՞նչ կը պարունակեն այնտեղ գրուած քանի մը պարկերը. գիւղացիք կը պատասխանեն թէ ալիւր կը պարունակեն. դէտերն այս պատասխանն իրր անարգական համարելով, կռուի կը բռնուին և անոնցմէ մին բէկովվերի հարուածով մը կ'սպաննէ գիւղացւոյ մին զոր անկենդան գետին կը փռէ. ելած ատուկներուն վրայ, չորս կողմէն կը վազեն կը հասնին, դէտեր՝ դէտերու օգնութեան և գիւղացիք՝ գիւղացւոյ օգնութեան. հրացանի հարուածներ կը փոխանակուին եւ կռիւը կը մեծնայ։ Այս միջոցիս Սէվիա քէօյի մէջ լուր կը տարածուի թէ գիւղն աւազակներէ պաշարուած է, հոն ալ չփոթութիւնը կ'սկսին և գիւղապետն ուզելով խաղաղութիւն հաստատել, հրացանի գնդակով մը կ'սպանուի։ Վերջապէս զինուորական զօրութիւնը հասնելով, այս ազնտաւոր կռւոյն առաջքը կառնուն։ բաց ի երկու մեռեալներէն, բազմաթիւ վիրաւորեալք կան։ վաթսունէ աւելի գիւղացիք ձերբակալուած են։ Սէվիաքէյցի բազմաթիւ օտարազգիք կը գանգատին թէ իրենց ընակարանք բռնարարուեր են ոստիկանութեան կողմէ և այս պատճառաւ բազմաթիւ ուղղած են դատարանին կուսակալին։

—Գալաթիայեանց Յանձնաժողովոյ անդամ Ազիզ էֆէնտի մեռաւ։

—Էրզրումէ գնդի սպայից մին որերկու շաբաթ առաջ ծանրապէս վիրաւորուած էր բէկովվերը մաքրած պահուն, ուրբաթ օրը մեռաւ Եըշլարքի մերձակայ հիւանդանոցին մէջ։

—Գալաթիայի Նայիպը դատաստանի անդամ նշանակուած է իւր պաշտօնավարութեան մէջ ինչ ինչ վերծումներ գործած լինելուն համար։

—Երկկ մէկ մէկ ամսաթերթ տրուեցաւ բարձրագոյն պաշտօնատանց քարտուղարաց և այլոց։ Այսօր ալ Դատական, ոստիկանութեան պաշտօնէից և ժանդարմաներու մէկ մէկ ամսաթերթ պիտի վճարուին։

— Ոստիկանութիւնը շրթայի ներքեւառած է Մեծ Կղզիի մէջ երկու տուներ ուր ծուխի հիւանդութիւն ծագած էր։

Բէրա շոգենաւը, նաւապետ Ֆօրեագրը ամսոյս 9ին Լիվրբուլ պիտի երթայ ուղղակի։

Օռաչի շոգենաւը, նաւապետ Բոլ, ամսոյս 10ին (Ն. Տ.) Լիվրբուլէն ստացած կապաուի ընդհանուր վաճառքով։

Ա Զ Դ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԵՆԵԿԻ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Առեւտրական Սենեկին արձանագրեալ Պ. Պ. վաճառականներէն և արդիւնաւորներէն կը խնդրուի, որ բարեհաճին ներկայանալ յընդհանուր ժողով՝ որ պիտի գումարի յառաջիկայ չորեքշաբթի, Յունուար 28, ժամ 5ին, յԱռեւտրական Սենեկին՝ որ ի Գալաթիա Մէէմէտ Ալի փաշա խան թիւ 1, վասն ընտրութեան ընտրողաց՝ որք պիտի ընտրեն յիշեալ Սենեկէն հրաժարեալ անդամոց յաջորդներն ըստ իւր Կանոնագրութեան։

Ներկայ Ազդս պէտք է նկատել իբրեւ հրաւիրագիր։

Գալաթիա 1—2

22 Յունուար 1887

ԳՈՂ ԿԱՑ

Դիտած է թէ շատ անգամ գողերն են որ «Գող կայ» կը պոռան, որպէս զի կասկածանաց չենթարկուին։ Օրինակի համար, եթէ լրագրիրք ցոյց տան այս ինչ «այն ինչ գեղին փանդներն ու վնասները, գեղին տէրն անմիջապէս կը ծանուցանէ իւր ազգերուն մէջ թէ իւր բաղդրիրները չեն անցնիր որ առաջնորդեն կը գտնուին։ Այս խրբէութեամբը, ժամանակ մ'ետ կարելի է պատրել հասարակութիւնն և քանի մը տարի աւելի ծախել նման գիտէք առակը. «Գարկեցէք մարդն երբ խաբուի, ձայն չհանէր ու կը հեռանայ»։ Այսպէս, բոլոր այդ պարկեշտ մարդիկ կ'դնահատեն ուղղամտութիւնն Պ. Ժերոտէլի. դեղագործ ի Սկն-Մէնկուլ (Փրանս) որ նախ և առաջ ձրիաբար կը ղրկէ ձեզ վեց բաղդիլ փորձի համար և ապա կը ծախէ իւր օգտաբար Բաղդիլներն ընդդէմ Հարբուխի, Հազի, Գրոնչիդի եւն

Ժէլոտէլի Բաղդիլներու կեդրոնատեղիքն են ի Կ. Պոլիս Դանզուք եղբարց Բրիտանական դեղարանն, Ն. Թէոտորիտէի կեդրոնական դեղարանն, և Դեղագործական Մթերանոցն, 35. Մեծ փողոց Կալաթայի։ — Փոքրաքանակ կը վաճառի ամեն դեղարանաց մէջ։

ԺԱՆ ԲՈԱԼԴԻ.— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԱՐԱՍԵԱՅ, Նոր բացուած Բեբեքի Մեծ փողոց, 127, և ի Գուլէ-Գաբա, Կալաթայի պատարագին գիմաց և Խալիցը փողոցի քով, Թիւ. 657.— ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԱԿԱՐԱՍԵԱՅ, Նոյ

Բարձրագոյն գին	14 32
Կրտսերագոյն »	14 30
Կէս օրին	14 30

ԻՍԹԻԴՐԱԶԸ ՏԱԼԻԼԻ

Երեկ երեկոյ	(Գ. Կ.)	39 23
Այս առաւօտ	» »	39 36
Կէս օր	» »	39 36
Փոխառութիւն (1858	Լ. Ոսկի	21
» 1862)		
» 1860)		
» 1863)	Ե.	13 20
» 1872)		
» 1873)		
» 1861)	Լ.	14 30
» 187)		

ԻՆԷԻՆԻ ԹԷԼԻԱՏՈՍ

Երեկ իրիկուն գոցուածքը		76 20
Այս առաւօտ բացուածքը	Գ. Կ.	77 30
Կէս օրին		77 30

ՈՍԿԵՆԵՐՈՒ

Հարաւային Ամերիկայ	Գ. Կ. Ընդունելութիւն	3 7
Արեւելեան Ամերիկայ	Գ. Կ. Ոսկի	5 30
Պանկ ոք Ֆրանսա	»	5 20
Լոնտոնի Հարաւային Երկաթուղի	»	3 12
Պրազիլիոյ	»	277 1/2
Մուսկիրի Երկաթուղի	»	32 25
Ոսկեկոփած ոք Բրիւերիթի	»	—
Հարաւային Լաւրիտի	»	80

ՔԷՊԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

Ֆրանսական ոսկի	ֆրանկ	100
20 Ֆրանկանոց	»	87 3
Անգլիական ոսկի	»	110 25
Ռուսական Իմպերիալ	»	90 15
Գերմանիայ	»	51 20
Դուսկատ Գերմանիայ	»	9 87
» Աւստրիայ	»	81
Ֆլորին	»	— —
Մեծ. Աւստ. (Սարդ.)	»	107 1
Վեցնոյ	»	102
Լիսբոնոյ	»	102
Մեթ ոսկի	»	98 20
Թաս ոսկի	»	19 10

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԳՈՀԱՐՔ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԴՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Երէց-Երէց

ՅԱԿՈԲ Գ. ԷՏԻԼԵԱՆ

Սոյն գործ՝ որ կը պարունակէ ընտիր մտածումներ եւ սացուածներ քաղուած յամենայնէ՝ որ ինչ գեղեցկագոյն արտադրած են ամէն ժամանակաց եւ երկրաց, ու մասնաւորապէս Ֆրանսայի դրական մեծ փառքերն, որպէս Հոմեր, Վիրգիլ, Պասքէ, Ռասին, Մաքերպ, Տանդէ, Շէքսպիր, և.այլն. և.այլն, իրաւամբ արժանի է ազգային բանասիրաց ուշադրութեան։

Կրնամք վստահաբար յանձնարարել մանգամայն բարձրագոյն դասուց աշակերտաց սոյն կարեւոր երկրի գործածութիւնն, որ ոչ միայն պիտի նպաստէ նոցա դրական ճաշակի ազնուացման, այլ և պիտի ընձեռէ ասկեղէն բանալին այն ամէն գեղեցիկ ասացուածոց՝ որք իրաւամբ կը նկատուին ընթացիկ դրականութեան քաղուածքներն։

Կետրանատեղին է միայն, Պոլիս, Կամուրջի գլուխն, Օտմանեան Գրատունն, եւ կը վաճառի ի գին 10 ղրուշի։

9—12

ԱԶԴ

Կը ծանուցուի Կ. Պոլսոյ Սառոյցի գործարանին արտօնատէր Ընկերութեան բաժնետերաց թէ Ընկերութիւնը կանոնաւորպէս վճարած լինելով 5 ½ օսմ. ոսկիանոց 20,000 բաժնեթուղթի գրոշմի տուրքը, կրնան երթալ Զալաթիոյ Պալըքհանէի Դրոշմի Գրասենեակն, իրենց հետ տանելով բաժնեթղթերն և թուական ցուցակ մը, և առանց ծախքի դրոշմել տալ իրենց բաժնեթղթերը։ 2—3

ԿԱՆԱՆՑ ՄԱՍԻՆ

ՄԱՔՍ ՆՈՐԴԱՈՒ

Այս Հունգարացի երիտասարդ մատենագիրը կը ներկայանայ գրական ասպարէզի վրայ, որպէս սաստիկ քննադատ կանանց, իւր ձեռին ունենալով զօրաւոր փաստեր և կարծիքներ հակառակ հանրային կարծեաց։ Նա իւր երկու հետաքրքրաշարժ և տարօրինակ —Պայմանագրութիւն և Հերոսդուհին ճշմարտութեան— հեղինակութիւններով կը ներկայանայ իբր բուռն թշնամի կանանց ազատութեան։ Բաց ասած, Նորդաուի ԺԹ. դարի խաբեպարտիր ուղղութիւնը կը վերադրէ կանանց ազդեցութեան և զայն կ'անուանէ «Կանանց Դար»։ Նորա հայեացքները Պայմանագրութեան մէջ, համանման են Շոպէնհաուէրի կարծեաց, սակայն անտարակոյս նա եղանութեան, տաղանդի և խելքի մասին չի հաւասարիր գերմանացի Մեծ Փիլիսոփային։

Կանանց կազմուածքի մէջ, Նորդաուի կարծիքով որ հաստատուած է երեւելի հեղինակութեան տէր դիտնականներէ, կ'ուշնէ ժառանգականութեան օրէնքն, իսկ այր մարդոց կազմուածքի մէջ՝ տարօրինակութեան օրէնքն։ Այս համեմատական առնչութիւնը կը պատահի և մարդկային սեռի մէջ։ Կինը սովորաբար կը լինի հաստատուն, իսկ այրը՝ տարատիպ, այսինքն կանայք ամէն բանով իրար կը նմանին, և դժուարաւ կարելի է գտնել կիներ որ հոգեկան, մտային և ֆիզիքական յատկութեամբ տարբերին իրարմէ։ այսպէս ուրեմն կանանց մէջ կը տիրապետէ համանմանութիւն, նոյնօրինակութիւն։ իսկ այր մարդոց մէջ ընդհակառակն է, նոցանէ ամէն մին ունի իւր առանձին նկարագիրն, հետեւաբար և նոցա մէջ կը տիրապետէ տար-օրինակութիւն։ կամ այսպէս ըսենք, նա ունի միջնաբահման նկարագիր, իսկ սա ունի աւելի անհատական նկարագիր։

Այս հայեացք ընդդէմ է հանրացեալ կարծիքին, որ իսկապէս սխալ է հիմնովին։ Այս կարծիք գոյացած է այն սովորութեան հիման վրայ, որ մարդիկ կանանց մասին տեղեկութիւն ունենալով գրած և գաղափար ստացած են բանաստեղծական արտադրութիւններէ եւ վէպերէ։ Հեղինակներն նկարագրելով կինը, կը ներկայանան ոչ իբր անկողմնապահ դիտողներ, այլ կենթարկին անգիտակից հակամիտութեան։ Գեղեցիկ դպրութեան դրուածոց մէջ կինը կը ներկայանայ ոչ իւր իսկական և բուն-պատմական տիպարով ու ամէն հանգամանքներով, այլ՝ իբր կնազարդ այր մարդոց քմահաճոյքի գաղափարական արտադրութիւն։ Ահա թէ ինչու կարելի է ըսել թէ կինն, բոլոր դարերու եւ հասակի ժողովրդոց դրութեանց մէջ չի ներկայանար այնպէս, որպէս է իսկապէս, այլ՝ այնպէս, որպէս կը պատկերանայ այս կամ այն սիրահար հեղինակի ուղեղի մէջ։ Սորա բնական պատճառն այն է որ սկիզբէն ի վեր դրականութիւնը մտիրայն դրոնուած է այր մարդոց ձեռն։ Եթէ դիւցազներգութեան եւ ընթերգութեան հեղինակներն լինէին կանայք, այն ժամանակ կանանց նկարագիրն հաւանօրէն անկողմնասիրական եւ ճիշդ պիտի լինէր դրականութեան մէջ։ Այժմ երբ վէպերու գրութիւնն, մի բանի երկիրներու մէջ, անցած է գրեթէ միմայն կանանց ձեռն, դրագիտուհիներն աւանդական կերպիւ կը կրկնեն իգական սեռի նկատմամբ կազմեալ այն հինցած ու սովորական գաղափարատիպը զոր հնարած են այր մարդիկ։ եւ գրագիտուհիներն եթէ անդադար կը յեղյեղեն սոյն գաղափարատիպն, պատճառն այն է պարզապէս, որ անընդունակ են անկախ մտալ այդ աւանդական հայեացքի ազդեցութենէն եւ իրենց մտային ամբողջ պաշարով անկարող կը հանդիսանան նորօրինակ խորհելու, մտածելու եւ նոր գաղափարներ, նոր հայեացքներ յօրինելու եւ արտայայտելու։

Կինն անհամեմատ նուազ բաղմազան է, քան այրն։ Ով կը ճանաչէ մէկ կին, ճանաչած կը լինի և բոլոր կիները փիչ բացառութեամբ միայն, կը յարէ Նորդաու։ Անտարակոյս, կ'ըսէ նա, կան և տարօրինակ կիներ, սակայն մեծ մասամբ նոցա տարօրինակութիւնն ոչ այլ ինչ է բայց եթէ դերերու փոխանակութիւն սեռերու միջեւ։ Ժողովուրդն կատարեալ իրաւամբ կ'անուանէ տարօրինակ կիներն «չորդեռասով այրեր»։ Այս վայելչաբանութիւնը կը պարունակէ իւր մէջ բուն երեւոյթի բացատրութիւնն։ Եթէ կինը չեղի իւր միջնասահման նկարագրէն, կը կրնասանէ իւր սեռի ամենաէական հոգեբանական նշանակներն։ Իբր հիմնաւոր ապացոյց մ'այս հայեացքին, կարելի է յառաջ բերել այն իրողութիւնն թէ տարօրինակ կիներն առ հասարակ տպաւորութիւն կաղդեն անդոյն ու անճաշակ մարդոց վրայ, և թէ խիստ աղդու անհատականութեան տէր մարդիկ աւելի կը հրապուրուին սակաւարժէք կիներով։ Այս երեւոյթ այն ասոյեան ընդհանրական է, որ աւելորդ կը համարէ Նորա ապացուցման համար մատնանիշ ընել Դէօթէի, Հէյնէի, Բայրընի, Վիկտոր Հիւգոյի և այլոց հեղինակութիւններն, նմանօրինակ տիպեր գտնելու։

Կնոջ հաստատուն կամ համօրինակ նկարագրի հետ անբակտելի կապով միացած է և Նորա ճաշակի գռեհկութիւնը, յոռութիւնը։ Սկզբնական և բնածին ճաշակը կը հրապուրէ, կը քաջալերէ զնա դէպի հասարակը, դէպի ընչինն ու գռեհիկը։ և Նոյն իսկ սակաւարժէք մարդ մ'որ ո՛չ չափազանց յիմարութեամբն աչքի կը զարնէ և ո՛չ առանձին տաղանդով, որ իւր complimentներու մասին կը հետեւի լաւագոյն տիպարներու, որ խօսակցութեան մէջ ցոյց կուտայ մեծ հեռատեսութիւն դէպի եղանին (ո՛հ . . . այսօր եղանակն շատ լաւ է, այնպէ՞ս չէ, — այո՛, շատ լաւ։ Այսպէս շատ երկար), որ կ'երկրպագէ տարբերական դպրոցներու գաղափարաց, որ կը համակերպի օրինակելի և հանճարաւոր մարդոց հայեացքներուն և համոզումներուն և ինքնակոչ պաշտպան կը հանդիսանայ նոցա վարդապետութեանց, որ համեմաշնութիւն ցոյց կուտայ ժամանակակից ոգւոյն հետ և մանաւանդ մեծ հաւանութիւն կ'արտայայտէ ժամանակակից լոկ արտաքին անիմաստ ձեւակերպութեանց նկատմամբ,— ահա այսպիսի տիպարի տէր անձնաւորութիւնն մեծ արժէք կը վայելէ իգական սեռի շրջանին մէջ։ Եթէ հեղինակ մը իւր գրութեան մէջ դուրս բերէ այսպիսի տիպարի տէր անձնաւորութիւն, անտարակոյս հարիւր կիներէ հինգսուն-լինն կը հրապուրէ և կ'արժանանայ նոցա խորին գոհունակութեան, և ո՛չ մի ընտիր հեղինակի ընտիր գրութիւն, կանանց աչքին, այնչափ համահաւասար արժէք կարող է ունենալ որչափ վերոյիշեալ տեսակի ցանցառ արտադրութիւն մը։

Այս երեւոյթի պատճառը։

Կանայք միշտ կը գերադասեն արուեստագէտն, քան գիտնական խմաստունն և քան հեւասոյտոն։ Արուեստագէտներու մէջ ևս գերադաս կը համարեն երաժիշտն։ Երաժշտութեան պատճառած յուզումը գերազանցելով նոցա նեարդերը, խիստ խորաթափանց եւ հաճայալի ներգործութիւն կը թողու նոցա վրայ։ Արուեստագէտն եւ դերասանը նմանապէս կը գրաւեն բարձրագոյն զգիրք մը նոցա մօտ, առաջինն այն պատճառաւ որ իւր արուեստն նոցանէ չ'պահանջեր ոեւէ դատողական գործունէութիւն և հետեւաբար նոքա կարող են ըմբռնել ամէն ինչ առանց մտային ուժի սպառման, իսկ երկրորդն բացի այս, նմանապէս եւ այն պատճառաւ որ նորա նմանողական գործունէութեան արտադրած տպաւորութիւնն և հոգեկան վիճակի յուզումն ստոյգութիւնն հեռաշեռիկ տեսնելով իրենց ամրողջ ոյժն ու ազդեցութիւնը կը կենդրոնացնեն կանանց ամրողջ էութեան մէջ։ Բանաստեղծն եւս, կանանց մօտ, ունի այնչափ յարգ, որչափ յուսալիչ երեւին նոցա իւր գրութիւններն եւ ոչ թէ որչափ խմաստալի լինին։ այս իսկ պատճառաւ նոքա կը գերադասեն քնարերգական բանաստեղծը քան դիւցազներգականն։ Նոցա համար գերազանց է այն հետաքրքրողն որ կը յուզէ դէպքերու եւ իրողութեանց արտաքին երեւոյթն, քան այն հեղինակն որ կը թափանցէ մարդուս հոգեկան շարժմանց խորն և կը վերլուծէ զայնս։

Դարերու ընթացքի մէջ միայն կը ծնին կիներ, որ իսկապէս օժտեալ լինին փառասիրութեամբ։ ատ հարկ է յիշել որ այս վեհ զգացումն չպէտք է շփոթել սովորական փառամոլութեան կամ մնափառութեան հետ։ Այն գաղտանեան կիներ, որ կը փափաքին տիրապետել, իշխել ուրիշի վրայ, այն դերասանուհիներն, պանուճապատանքներն եւ գանդիսի տիկնայք, որ կը փափաքին փայլ հասարակութեան և ընկերութեան մէջ, երբեմն կ'երեւակայեն թէ իրենք իսկապէս պատուաւոր են, փոփասէր են։ Սակայն չափազանց կը սխալին։ Նոցա բոլոր ջանքն ու հոգն է որ իրենց անձնաւորութիւնն զմայլում եւ ազդեցութիւն ներշնչէ օտարին։ կանայք իսկապէս չեն խորհիր այն բուն փառասիրութեան վրայ, զոր հանճարաւոր մարդիկ կը ձգտին ունենալ գրեթէ միայն անուան եւ անձնաւորութեան անմահութեան եւ հանրային օգտի համար, այլ կ'երազեն մնոմի յաղթանակներու վրայ։ Կինն առհասարակ իւր զարգացման եւ հրապուրանաց առարկայն կը գտնէ այն ընկերութիւն, որ ամենայնէս կը վարձատրէ զինքն սիրազեղ բացագանչութեամբ մը։ «Տիկին, կը սիրե՛մ զ'նէզ», Նորա պէրոպէութիւնը չի ծանրաբեր հեռաւոր ապագայի դեռ ևս անծին սերունդի վրայ։ Նա չի յափշտակուիր, չի հրապուրուիր այն սերունդով ու փառաց պսակներով, որոցմէ ինքն չօգտուիր կամ յոյս չունի օգտուելու։

Կինը գրեթէ միշտ թշնամարար կը վերաբերի դէպի յառաջդիմութիւնն և կը ծռադէպ իւր ամենահաւատարիմ նեցուկ հաղորդեցութեան հանոյական ձեւի և հանոյական ասպարէզի վրայ։ Նա ջերմ պաշտպան է հնութեան և աւանդական կարգ ու կանոնաց, կը նկատէ ամէն նորութիւնն իւրր անձնական նախատինք, ի բաց առեալ նորաձեւութիւնն—մոդան—որմէ կապասէ իւր սիրունութեան առաւելութիւնը։ Կինը դերուած է ոյնպիսի բաղդաւոր պայմաններու մէջ, որ հմտութեան ու փորձառութեան պէտք չդգար կեանքի յառաջդիմութեան հասնելու համար։ Նա բնութենէն օժտեալ է, այդ մասին, իրեն անհրաժեշտ բոլոր գիտութիւններով, իսկ փոքրիկ խորամանկութիւններ զոր չունի ի բնէ, յեռոյ դիւրացնէ զայնս ամենայն դիւրութեամբ։ Առհասարակ կանանց ժամանակակից կենցաղավարութեան մէջ նկատելի է միակ յառաջդիմութիւն, այն է որ նոքա կը փափաքին հանոյանալ արանց։ Այս նպատակին հասնելու համար բաւ է որ լինին սիրուն կամ տպաւորիչ։ Ապա Նորդաու սատիկ կը հարուածէ իգական սեռի տղի կրթութեան ու դաստիարակութեան եղանակն և կը յաւելու թէ Եւրոպայի կրթութեան այս եղանակն կիներէն կ'արտադրէ սոսկման առարկայ մը այր մարդոց համար, մի խօսքով կրակ ու պատիժ։ «Իսկ սարսափելեան ազդերն իրենց սահմանական խմաստութեամբ անհամեմատ պարզօրէն կը հանային գործի վրայ։ Նոցա մէջ իգական սեռն իւր ստացած կրթութեամբ աւելի հրապուրիչ կը դառնայ այր մարդի համար։»

Դաստիարակութեան ազդեցութեան համահաւասար, կը համարէ Նորդաու եւ գրականութեան ու թատրոնի ազդեցութիւնը կանանց վրայ։ Վիպասաններն ու թատերգակ հեղինակներն արդէօք իրենց գործող անձերը կը վերցընեն ամբոխէ՞ն, թէ ամբոխը կ'ստեղծագործուի վէպերու և թատերգութեանց հերոսներէն, — կը հարցնէ նա։ Նորդաուի համար այս հարցի պատասխանն անտարակուսելի է, այսինքն թէ վիպասաններն ու թատերգակ հեղինակներն իրենց գործող անձերը կ'ըստեղծեն ոչ թէ ամբոխէն, այլ ուրիշ վէպերու և թատերգութեանց հերոսներէ։ Դեղեցիկ դպրութեան ազդեցութիւնը կեանքի վրայ անհամեմատ նշանաւոր է քան միահամուռ ազդեցութիւնը։ Վիպասանութիւնն և տրամն աւելի սաստիկ կ'ազդեն մտային և ֆիզիքական կողմէ նուազ զարգացեալ մարդոց վրայ, քան այն մարդոց՝ որ մտային երեւելի բարեմասնութեանց տէր են։ Հետեւաբար, ըստ Նորդաուի, վիպասաններու ազդեցութեան ամենէ շուտ ենթարկուողներն պէտք է որ լինին կանայք։ Փարիզուհին, զորօրինակ, բառի կատարեալ նշանակութեամբ քընական վիպասաններու եւ դրագէտներու արտադրութիւնն է։ Նորա անկէ կատարելապէս կ'ստեղծագործուին այն ինչ որ կ'ուզեն. որպէս ֆիզիքական նոյնպէս եւ բարոյական մասին։ Փարիզուհին կը խօսի, կը խորհի, կ'ըզգայ, կը գործէ մինչեւ իսկ կը հագնի, կը պճնուի, կը շարժի և կը կանգնի այնպէս որպէս կը փափաքին նորելուկ դրագէտներն։ Նա պաճուճապատանք կը դառնայ նոցա ձեռին, կրաւորաբար կ'ենթարկի նոցա բոլոր ներշնչումանց։ Կը տեսնես որ ապականեալ ճաշակով բթացած մարդ մը լրագրի մը կամ գրքի մը մէջ ասպարէզ կը ձգէ իւր դաղափարը, կանանց մասին, որ միմիայն կարող է ծնունդ առնուլ ապականեալ երեւակայութեան ապականեալ մթնոլորտին մէջ։ Բոլոր ընթերցողուհիներն անմիջապէս կ'շտապեն իրականացնել սոյն դաղափարն, եւ դուք քիչ միջոցէն ձեր առաջ կը տեսնէք կապիկներ որ կը շարժին կարճ տոտիկներով, կ'երգեն բարակ ձայնով, կը բարձրացնեն յոնքերն մինչեւ ճակատի մէջտեղը, սարսռալով կը բանան ճկոյթն եւ որ իրենց արշեստական մանկական ծամամուութեամբ անպատմելի կերպիւ կը յուզեն ու կը հրապուրեն ամէն մարուր ճաշակի տէր մարդ։ Մի ուրիշ կնամոլ, որի ապականեալ զգացումները չեն գոհանար կինն իւր մանուկ ներկայելով, կ'սկսի հեշտալի և սիրաբոյր կերպիւ նկարագրել այն վայրահակ մաղերը զոր կարելի է նշմարել շատ կանանց ծոծրակի վրայ, կը խօսի նոցա մասին լրբենի փաղաքշական շեշտով մ'որպէս զի յառաջ բերէ գրգռիչ կացութիւն, եւ նրբամիտ արտայայտութիւններով կը զեղուի իւր սրտի բերկրութիւնը, աւելի անամօթաբար քան ինչ ինչ նայուածքներ ու շշշափումներ զոր կ'արձակէ յոռի կնամոլը գեղեցիկ սեռի սիրուն տիպարներու վրայ։ Եւ ահա կը տեսնես որ ընթերցողուհիներն անմիջապէս կը սանարեն իրենց մազերը ծոծրակի վրայ, կը յօրինեն անոնցմէ խոզանակի պէս բան մը ամրապէս ոլորած։ եւ կը հիանան այդօրինակ ծամով որ կատարելապէս կը նմանի անգղի կամ գիշակեր ցինի։ Կանայք կ'ընեն այս ամէնն որպէս զի, նմանելով հեղինակի ստեղծագործած կանացի տիպարին, ընդունակ դառնան աւելի ևս սիրահարական գրգիռ յառաջ բերելու արանց մէջ և ամբողջովին հրապուրելու զանս։

Կանանց սիրային բնազդումներու մասին Նորդաու կը կրկնէ այն միտնոյնը զոր ըսած է Շոպէնհաուէր։

Կինն ի բնէ հակամէտ է համարելու սէրը մարդկային կեանքի միակ նպատակն և ոյժն։ Այս ենթադրութիւնը գուցէ կնոջ տեսակէտով ճիշդ է, սակայն անճիշդ է այր մարդու տեսակէտով։ Կինն աւելի ևս կը համոզուի սոյն ենթադրութեան ճշմարտութեան մէջ երբ կը տեսնէ որ այն գրքերն որոցմէ կը քաղէ իւր և մարդկային կենաց համայն գիտութիւնն, առաջին տողէն մինչեւ մինչեւ վերջին տողը կը դառնան սիրային խնդրոց շուրջն։ Իգական սեռի պատճառաւ վէպերու մէջ տեղի ունեցող կռիւի ու մրցման նկարագրութիւնն և կատարած յաղթանակի յառաջ բերած ուրախութիւնը պատճառ կը լինին որ կինը բնածին բարձրագոյն կարծիք գոյացնէ իւր նկատմամբ, որ նա կարծէ ունենալ յանկուցիչ վեհութիւն և ասուածային պաշտելի առանձնայատկութիւն։ Եւ նա կ'սկսի լրջօրէն հաւատալ թէ ինքն իւր մէջ ունի երկնային երանութիւն, զոր ձեռք բերելու համար այրը կը ջանէ իւր կենաց բոլոր նպատակներն և այլ անդորրութիւնները, սակայն և այնպէս դարձեալ ձեռնունայն կը մնայ և չյաջողիր ձեռք բերել այդ երանութիւնը։ Կինն այն ժամանակ միայն կը սկսի գնահատել զայրն երբ նորա մէջ կ'երեւի զինքը սիրելու ընդունակութիւն։ Կինը սիրոյ յարմար և արժանի կը գտնէ սիրոյ տակ ընկճուած խեղճուկ և թուլցած մարդն որի տկարամիտ ուղղին անընդունակ է հրամայելու իւր կամքին, և որ անդեկ անառադաստ կը շարժի տանջանաց պտուտակին մէջ։ Անսահման հաւատաշն և յեղյեղուկ դիմաշարժութիւնն անձնուիրութիւն կ'անուանէ նա։ Կինը ճշմարիտ արիութեան նշանակ կը համարէ այն ցաւալի տարափոխութիւնն որ ընդարդն խաղալիկ կը դարձնէ կանանց ձեռքի մէջ և զոհ՝ երեւակայական յափշտակութեանց։ Կինն այնպէս կ'երեւակայէ որ սիրոյ հերոսը պէտք է ունենայ դունատ արտեր, նուազկոտ աչեր, ցնորակոծ ճակատ, մի խօսքով այն ամէն նշաններն որ չեն կազմեր առողջ և զօրաւոր մարդի տոհրոդելիքն։ Նա այնպէս կ'ըմբռնէ թէ խորին և անկեղծ սէրն պէտք է որ իւր վրայ կրէ խեղաղարութեան հոգն, նա կ'սպասէ սէրէն մտային և ֆիզիքական աճապարութիւն, անմիտ սրտաջերմութիւն՝ արձակ և ոտնատոր բանաստեղծութեամբ կ'սպասէ հառաչե՛ր, արտօսր, անհանգստալի խորհրդաւոր ու նրբամոլ խօսքեր, քմահաճոյքներ որոց ընդունակ չէ և ոչ մի խելացի մարդ։ Իսկ խաղաղ և բռնադրօսիկ սէրն որ չխանգարեր մարդուս քունն ու ախորժակն և չարգելուր որ մարդս կատարէ իւր այն պարտականութիւններն որ կը հայթայթեն և իւր կենսական պիտանքն, ահա այսպիսի սէրն կինը սէր չհամարիր։

Մինչեւ այդ չէ բոլոր չարիքը։ Գեղեցիկ դպրութիւնը կը խանգարէ նմանապէս և ընթերցող կնոջ սիրային զգացման զարգանալու բնական ընթացքը։ Վիպամոլ և առհասարակ վէպ ընթերցող կինը եթէ կը սիրէ այր մը, կը սիրէ ոչ թէ նորա բուն իսկ անձնաւորութիւնն, այլ այն վիպական կերպարանքն զոր ստեղծագործած է ճարպիկ հեղինակ մը։ Նա, կինը, միայն կը փնտռէ դէմք մը ընդունակ իւր մէջ մարմնաւորելու դոյն վիպական կերպարանքը։ Ի հաստատութիւն այս երեւոյթի կ'ըսէ Նորդաու. հետազօտեցէք ձեր շրջակայ սիրային յարաբերութիւններն և դուք դրեթէ միշտ պիտի տեսնէք թէ խօսակցութիւնը տեղի կ'ունենայ այն սիրոյ վրայ զոր կանայք կարդացած են վէպերու մէջ և պիտի տեսնէք նմանապէս որ նորա կը յեղյեղեն բերան բերած բառեր ու զգացումներ։

* * *

Արդ քանի որ Նորդաու այսպիսի հայեացքներ կ'արտայայտէ կնոջ մասին, բնական է ենթադրել որ նա անկարող է կոչմնակից լինել կանանց ազատութեան։ Նորդաու իւր Պայմանական սոսարեր հեղինակութեան մէջ կը կարծէ որ մարդկային երկու սեռերն եւս կատարեալ համահաւասարութեան դիրքի մէջ եթէ գտնուին, այն ժամանակ զգոյութեան կռիւն պիտի արտայայտուի ամենայն սիրոյ ու սոսկալի կերպիւ բան որ այժմ։ Հենց որ կինն սկսի, աշխատութեանց շատ ճիւղերու մէջ, մրցակից դառնալ այր մարդուն, որպէս տկար արարած իսկոյն պիտի ոչնչանայ անպաշտպան։ Galanterie-ն ինքնաբաւականութեան եւ պարապութեան արդիւնք է։ Կարիքն ու անօթութիւնը կը ջլատեն, արմատախիլ կ'ընեն սոյն զգացումն, որի վրայ, այնու ամենայնիւ, կը վստահի կինն երբ կ'երեւակայէ պատկերն այն ընկերութեան կամ հասարակութեան որի մէջ կը մրցի այր մարդի հետ հայն պատուի համար։ Ամենէ ծանր, այն է ամենէ անհրաժեշտ աշխատութիւնն այրն պարտաւոր է միայնակ կատարել։ Նա պիտի գնահատէ զայն քան այն զոր կը կատարէ կինը, եւ այժմեան պէս կնոջ աշխատութիւնն աւելի նուազ չափով պիտի վարձատրէ քան իւրն։ Ինչո՞ւ։ Որովհետեւ նա ունի բաւական ոյժ, որպէս զի օրէնքի զօրութիւն տայ իւր հայեացքներուն, կատարել եւ գործադրել իւր կամքը։ Ուրիշ ոչ մի պատճառ կայ։

Առ հասարակ աշխարհային սովորութիւն եղած է որ մարդս ընտանեանալով երեւոյթ մը կ'արդարացնէ կամ կը դատապարտէ զայն, ոչ թէ որպէս իրաւամբ կը պահանջէ կատարեալ անտարբերութիւն, այլ որպէս կը պահանջէ իւր նպատակն կէտն, որպէս կը տրամադրէ իւր ներքին զգացումն, առաւել կամ նուազ չափով։ Այսպէս է մասամբ և Նորդաու։ Նա կը դատապարտէ կիներն այն պատճառաւ որ նորա ենթարկուելով վիպասանաց նը-կարագրած տիպարներու ազդեցութեան, կը ձգտին նոցա նմանիլ, կարճ խօսքով կապանիլ։ Եթէ փորը ինչ խորհելու լինինք պիտի համոզուինք որ մարդկային երկու սեռերու միջև գոյութիւն ունի բնածին ձգտում իրար հաճոյ լինել, իրար փափաք կամ խօսքը կատարել, առանց իրար հրամայելու կամ պատուիրելու։ Սոյն բնածին ձգտման վրայ յաւելունք և հպատակութեան ոգին որոյ այրն բնաւ ենթակայ կամ բռնի ստորադասեալ եղած չէ, մինչդեռ կինը՝ միշտ։ կինը՝ բաց ասած՝ իւր գոյութեան ամբողջ շրջանի մէջ ի՞նչ հոգեկան ե՞ռեմբ գերի եղած լինելով առն, պարտաւոր դարձած է այլ ևս ամէն պարագային համակերպիլ առն, կապկանալ նորա ամէն քմահաճոյից համապատասխան։

Հետեւաբար այրն ազատ լինելով իւր էութեան մէջ պէտք էր աւելի դերծ մնալ քմահաճոյքի առաջ խոնարհելու և կապկանալու ձգտումէն։ սակայն այդ ձգտումն աւելի շատ կայ առն մէջ քան կնոջ։ Ո՞վ է յանցաւոր որ կինն օրէցօր ձեւամոլ կը դառնայ, անդգամման վայրահակ մաղեր կը շինէ ծոծրակի վրայ, մանկական շարժումներ կը ջանայ յառաջ բերել իւր դէմքի եւ ամբողջ մարմնի վրայ։ ո՞վ է յանցաւոր երբ կինն օրէցօր թեթեւամիտ և թեթեւաբարոյ կը դառնայ իւր ամբողջ էութեամբ և հետզհետէ յետ կը մնայ առն զարգացման ասպիճանէն եւ կը զրկուի նորա հաւասար լինելէ։ եթէ ոչ այրն, որ իւր բմահաճոյքին ու կընամոլ երեւակայութեան յագուրդ տալու համար իրեն տրուած հանճարը կը գործածէ կանանց դոյութիւնն ապականելուն, Նորդաուի յիշած վէպերով։ Կինն, որ անբաղաքակրթութեան դարի մէջ առն գերին էր նիւթապէս եւ բարոյապէս, քաղաքակրթութեան դարի մէջ դարձաւ նորա խաղալիկը։

Պ. Ֆ.

ԱԶԴ

Կը փնտռուի ձեւագիրութեան եւ ասեղնագործութեան հմուտ ուսուցչուհի մը։ Փափաքողք պէտք է դիմեն Լրագրոյս գրասենեակն։

ԸՆԹԱՑՔ

ԳԱՂԱՓԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ Ի ՊԷՏՍ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Ա. ՏԱՐԻ

Դորթ Ֆարոմէն Ֆ. Պէյպանի

Ցարդ հրապարակ ելած աշխարհագրական դասագրեանք, թէեւ իւրաքանչիւրն ունին իրենց յատուկ առաւելութիւններ, սակայն ամէնքն ալ մէկ տարբերութեամբ պատրաստուած ըլլալով աշխարհագրութեան դասախօս մը կ'ստիպուի կամ միւսներն դասագիրքն իւր դասախօսութեան յանձնուած երկու երեք եւ երբեմն աւելի կարգաց համար միանգամայն գործածելի ընել, որ մեծ անպատեհութիւն մ'է, եւ կամ ընդլայնելով կամ համառօտելով դասագրքէն դաս առանձնել, որ քիչ աշխատութիւն չէ։

Այս անպատեհութեան առաջքն առնելու եւ սրամտ. դասախօսաց դիւրութիւն մ'ընծայելու նպատակաւ պատրաստուած է սոյն Ֆ-ղ-ի-ն Աշխարհագրութեան ընթացքն, չորս տարիի վրայ բաժնուած եւ մին քան զմիւսն աւելի հոխ եւ աւելի ընդարձակ։

Ա. տարին, որ խիստ պարզ եւ հակիրճ պարբերութեամբ դիւրահասկնալի լեզու մ'ունի այս անգամ լոյս տեսած է Պաղատատեան տպարանէն և կը ծախուի ամէն դրավաճառաց քով։

Գին 2 ղրշ.

4—10

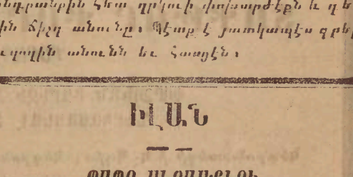

ԼՈՖԹԸՆ և ՋԻՄՆԷԼ պատիւ ունին ծանուցանել երկրագործաց թէ իրենց երկրագործական մեքենաներու մէկ ցուցահանդէսը բացած են ընդարձակ շէնքի մը մէջ, Ալաճա Մէհէմէտ, իրենց մթերանոցին մօտ, Կիւրճի Դարուսը, Կալաթա։

ԻԿԻԱԳԱՆՉԻԿ ԷՄԵՔԵՆԱՑ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ.

2—6

ԽՐԱՏ ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Ամէն անոնք որ կ'ուզեն ձեռք բերել այն օտար գեղագործական մանանայութիւններն զոր չեն կարող գտնել իրենց գեղատնկանոցի քով, կրնան դիմել Դեղագործական Մթերանոցին մօտ, Կ. Պոլիս, Գալաթիոյ մեծ փողոց, 35։ Առաքումը կը լինի փոստայով, նոյն իսկ մէկ արտակի կամ տուփի համար, եթէ խնդրանքին հետ գրկուի փոխարժէքն և գեղին ճիշդ անունը։ Պէտք է յատկապէս գրել ուզուածին անունն եւ հասցէն։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պէզ ֆապրիգաի Հիւսայունընտա մէվճուտ օլուպ ատէմը լիւզումինա մէպնի ֆիրուխթ գըլընան սեբիզ պին պէշ եիւզ գըյէի ճէտիտ իւշինճիւ նէվ Թէլէֆ բամուղընըն պէհէր գըյէի ճէտիտի ալթմըշ պիր բարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ շուպաթը բումինին պիրինճի բաղար կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւղայիտէսի պիլիճա մէղբիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկկինտէն, իշթիրայա Թալիպ վէ իրինճի բաղար իրթէսի կիւնիւ եիւղտէ պէշ զամանը բարիպ պուլունանլարընը մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

24 քեանունի սանի 1887

Նօ. 12 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ ռնպարընա իթթիխազ օլունան նիւմունէսինէ վէ շուրութը մուգաբրէրէսինէ թէվֆիգէն միւպայ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻԾ ԵՒՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՍՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 1,788,964

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՍՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասին 15,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. Ոսկի 120,597

'Մ Ա Ր Ի Թ Ա Յ Մ

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողը կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գումխիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։*

ԽԱՅԾՂԱՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէն լաւ, ամէն առաջնակարգ, ամէն ազնուագոյն է

ԳԵՂԱԳԵՂԻՆ Ն. ԹԷՈՅՈՐԻՏԷՍԻ

ՊԱԼՍԱՄԱԿԱՆ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Այս հեղուկը կը պարունակէ խայծղանի և Պօմ ոը Ճծի ամէն պինդ և լուծելի տարրերը։ 1873 էն ի վեր նշանաւոր բժիշկներէ կը յանձնարարուի՝ ի սրտէն, կոկորդի և թոքերի ճնաապարհաց հիւանդութիւնց համար։ ՅԱՐԱՏԵՒ ՅՈՅԺՈՒԹԻՒՆ, նոյն իսկ ի պարագային յորում անասելիօրէն ուրիշ միջոցներ ի զերեւ եկած են։

Գործածութեան եղանակ

Կուրծքի, կոկորդի և միզային ճանապարհաց հիւանդութիւնը	Մէկ դանակի ծայրի մէջ մէկ խաղնուէի կամ ապուրի գդալ	Խմել անօթի եղած ժամանակ կամ ճաշած ա տեն
Որբուն, եռք	Զուտ կամ խառն	Դուրսէն գործածելի
Սպիտակ հոսմունք	Զուտ կամ խառն	Ներքնագործեամբ
Շնչափողք	Շոգիով տաքցած	Մխելով կամ փոշիացնելով

Ընդհ. կեդրոնատեղի՝ Կեդր. դեղարան Ն. Թէօտորիտէս, Բերայի Մեծ Փողոց 244։
Կը գտնուի նաեւ Կալաթա, Գասթորիտէսի դեղարանը. Պոլիս, Գասատպեան դեղարանը։

ՄԷՀՄԷՏ ՈՒՍՏԱ.

ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՃԻ ԴԱԲՈՒ ՃԷԼԱԼ ՊԷՑ ԽԱՆԻ ԴԷՄ ԹԻՒ 9

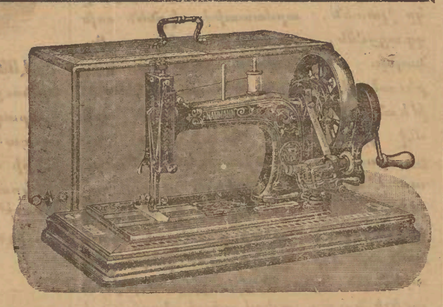

Թնդանօթարանի արհեստական դունդին մէջ իւր ուսումն առած լինելով քսան տարիէ ի վեր մեքենագործութեամբ կ'զբաղի և կատարեալ փորձառութիւն ստացած է իւր արհեստին մէջ։

Վերոյգրեալ մեքենային մէջ կը վաճառուին ամէն տեսակ առաջնակարգ կարի մեքենաներ։ Մէհմէտ Ուստա յանձն կ'առնու իւր վաճառած մեքենաներն ի հարկին ծրիաբար նորոգել մինչեւ ութը տարի։ Իւր վաճառածէն զատ եթէ ուրիշ մեքենաներ ալ ներկայացուին նորոգութեան համար Մէհմէտ Ուստա պատրաստ է խիստ աժան գնով կատարել հարկ եղած նորոգութիւնները։

ԱՔԼՈՐԱԽԵՂԴԸ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻ

ՏՈՔԹՈՐ ՔՈՐԱՊԻ ՕՇՈՐԱԿՈՎ

ԲՕՐԱՊԻ ԷԼԼԻՆԻՆՈՎ.

ՓՈՐՁՈՒՈՒԾ ԲԱԲԻՋԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
ՆԵՐԿԱՑԱՑԵԱԼ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԻՆ

Կեդրոնատեղի ի Կ. Պոլիս, Կեդրոնական դեղարան Ն. ԹԷՕՅՈՐԻՏԷՍԻ, 244, Բերայի Մեծ փողոց։

ՄՐԱՏԱՍ Ա. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՀ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒՆՈՅԹ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳՈՒՈՂ.
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ներսակ ընկած մազերուն գոյն, վերնիճ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, այժը և աճումը։ Պլաստ թեփը շուտ մը անհետացնելէ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Սէկ շիշը կը բաւէ։" Բոլոր փորձը ունեցան ամէնքը օրնոցմեխրաց ունած մազերը իրենց բնականգոյնին դարձան, և Ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Դերի չէ, և ամէնեին դեան մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը սացիր տէլիա Ա. Ա. Ալլենի Հմայշ նորհական մազ նորոգողին։ (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row).
Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Արվաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անդրանցի դեղագործներու քով։

Կը գտնուի Ն. և Ժ. Դանդիւք եղբարց բրիտանական դեղարանն, Բերա, Մեծ փողոց. Էմմրնտ Դարուանա, Անգլիական մթերանոց, Եւրքէբ Դալաքբրմ. և Իզմիտոր Լագանտէլլա, 433, Բերա Մեծ փողոց։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ՓԱՓԱՏՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Գ. Գ. ՓԱՓԱՏՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ պատիւ ունին ծանուցանել մեծարգոյ հասարակութեան թէ Լիոնի ամենակարեւոր և լաւագոյն գործարանաց հետ յարաբերութիւն հաստատած լինելով, այս անգամ եւս այլեւայլ տեսակ ընտիր ՄԵՏԱՔԻԵԱՑ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐՈՒ հաւաքում մը ինչպէս նաեւ Փարիզու վերջին նորաձեւութեան վերաբերող կանէրիթիք բերել տուած են յոյժ համեստ և լափաւոր դներով։

Ցիրեալ վաճառատները կը գտնուին ի Մեծ-Շուկայ Կ. Պոլսոյ։

Ի Բէպասֆի-խան	Թիւ 3. 4.
Ի Բիւրքճիլէր	» 21.
Սանտալ Պէդէսթէնի դուռը	» 34.
Ի Գալփաքճըլար պազը	» 31. 33. 21—36

ԳԱՅՍԷՐԻԵ ՎԻԼԼԱԼԷՐԻՆ

ԹԱԼԱՍ ՇԷՀԻՐՆԵՐՆ ԿԷՐԻԹԻԼՄԻՇ
ԱԼԱ' ԲԱՍՏԷՐՄԱ ՎԷ ՍՈՒՃՈՒՔ
Սթամպոլսու, Պահճէ գաբուտուտա
Թաշ խան, Ն. 8

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Մովսէս էֆէնդին և ցամաքային ապահովագրեան
Մէհմէտ Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Ստորագրեալս, Մ. ԹԻԼԼԻՆՏՃԵԱՆ եւ ԿԱԻՐ, պատիւ ունին ծանուցանել մեծարգոյ հասարակութեան թէ Լիոնի ամենակարեւոր և լաւագոյն գործարանաց հետ յարաբերութիւն հաստատած լինելով, այս անգամ եւս այլեւայլ տեսակ ընտիր ՄԵՏԱՔԻԵԱՑ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐՈՒ հաւաքում մը ինչպէս նաեւ Փարիզու վերջին նորաձեւութեան վերաբերող կանէրիթիք բերել տուած են յոյժ համեստ և լափաւոր դներով։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւնս, Պայմանագրութեամբ հաստատուած կապուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը Ֆր. 15,000,000
Դրամագլուխ ընդհանուր հանուած 7,500,000
Պահեստի դրամագլուխ 775,000
Պահեստ ստանձնեալ վտանգներու և չվճարուած վնասուց համար 1,750,000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռէասիւրանս Մարէրիթիմ Ընկերութիւնն ամէն երաշխաւորութիւն կընծայէ հրդեհաց, առագաստանաւուց, երկաթուղւոյ եւ ներքնաեալ կամ արտաքնաեալ պրանց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնս նաեւ մասնակից է «Ա.Բ. ԺԷԼԷՅ Ա.ՍԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ» Union pour l'Assurance de Valeurs

և հինգ ընկերութեանց համաբաշխութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 Ֆրանքի

դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամէն տեսակ արժէք, արժէքաղրեր, կարան, պանքասմս, գոնարեղէն եւ, որք կը զրկուին թղթատարութեան և սուրհանդակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութեանց անուանքն տպագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմ. կայսերական Պանքան։

Ուսական ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵՒՐՑ անունները.

Բարիզ	Գոնդուսա. տ'Լիսգոնդ տը Բառի
Լոնտոն	(Լընտոն Էնտ Դասնդի Պէնքին և ընկ. (Հնդկատանի, Ասստրալիոյ և Զինաստանի Պանքա
Համպուրկ	(Ասստրալիական միացեալ Պանքա
Ամսդերտամ	Պերլինի գերմանական Պանքա
Ռոթերտամ	Ամսդերտամի Պանքա
Լիեժ	Ռոթերտամի վարկի Պանքա
Պրուսել	Ընդհանուր Պանքա Լիեժի
Մանհայմ	Ընդհանուր ընկերութիւն լոգուտ աղբիւրային Ճարտարութեան
Պերլին	Վարկի հանենական Պանքա
Վրենա	Ս. Պրպիրէտարը
Բեռերսպուրգ	(Դրեսդի Անշդպտա
Գոթենպուրգ	(Առեւտրական Պանքա Վիեննայի
Ճենովա	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Զմիւռնիա	Բոտ. Հոմբեր և ընկ.
Պուգրեշ	Տը Գռամբեր եղբարք
Ամթեռք	Ռուսական Պանքա
	Ճարտարարուեստից վարկի Պանքա
	Յուսնատատանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմանների և գներն յոյժ չահաւէտ։

Գոմպէրտ-Լաքրէմպէտ, Հ. Օպէռ, փորձագէտ Վէրիդ տսի ծովային գործոց գրասենեակին, Սարկիսը խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր գործակատար
Մ. ԹԻԼԼԻՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

ԴԵՂԱՐԱՆ

Պ. և Հ. ՐԻՒԶԻՒԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
Պօլիս Կոմորլէն Բէ-Իբ Բէ- 77

Զարմանալի գնով և արագապէս կը գործադրուին եկած դեղագրիրները

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՈՐԻՑ
Պ. և Հ. ՐԻՒԶԻՒԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԵՆԷՆ ՃԱՊ ԷՂԷՆ Բէ- 26

ՄԹԵՐԱՆՈՅ ԸՆԴԱՐՁԱԿ
ԼՈՒՖԱԹՕ, ՉԳԱՆ ԻՒՐ ՆՈՐԱԶԵԿԻՑ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ԳԱԼԼԻԱԿԱՆ ԴԵՂԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ, ՀԱՆԳԱՑԻՆ ՋՈՒՐ ԱՐՆՆ ՏԵՍԱԿ

ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ՔԻՆԱ ՔԱԼԻՊԼԱԹԱՑԻ

Մ. ՊԷՅԼԻԿՃԵԱՆԻ

Այս յոյժ սխորժահամ բուժական բոլոր պերները ընդարձակ գործածութեան մրատած է քիչ տարիներու մէջ իւր անսխալապէս կազդուրիչ ներգործութեան շնորհիւն, որ տկար, զգայն և ընդհանուր առմամբ վատառողջ կազմութեանց ապաքինութեանը սպասուածոյն միջոցն է։

Կը վաճառուի Պօլսոյ կողմը կամուրջին գլուխը Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Թիւ 77. Կը գտնուի նաեւ ուրիշ դեղարաններու մէջ։

Կը յանձնարարուի մասնաւորապէս գգուշանալ կեղծ չինուածներէն։

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՈՑ
Ընդ դէմ Ամբէլիս, Կ. Պոլսոյ և Օրէնայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2,000	Լէքսանդր	4,500
Անթէլլ	3,000	Մարէնկո	4.300
Արկս	1,300	Պարամոն	2,500
Գասսանս	3,500	Պէլը	2,000
Գորսթիս	2,200	Նէրս	2,000
Գրանս	2,000	Օթէլլս	5,000
Գէլմա	2,600	Օրլանս	3,000
Գոլիբրս	2,500	Օդրանս	4,500
Գասէս	2,100	Օգդէն	2,000
Գագս	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոսմ	2,700	Բաբէրմ	3,200
Ցիոս	2,500	Բաղդր	1,700
Ցօմիս	1,800	Փիրս	2,800
Լրաքս	2,600	Իմպրէս	4,400
Տրաքս	2,600	Ինբարս	3,200
Տաղ-քսն	800	Ոլիս	3,000
Ֆիոս	1,700	Ռօմանս	5,500
Ֆլամինկ	1,600	Ռօմէս	3,500
Կարլիէս	5,500	Սարէնս	4,000
Կիդանս	2,200	Սարֆս	2,000
Կոզզ	1,800	Սիլվիս	2,000
Կրօսնս	2,200	Սորէնգ	4,300
		Տասսս	1,200
Հերս	2,000	Թ. Ռիլրք	3,000
Հիսալիս	3,000	Թիկեր	1,300
Հիւմպրեդ	1,200	Թրէյնս	2,800
Ձիոս	2,300	Փասնգ	3,600
Քեբրս	2,000	Եէսոս	1600
Քոզնս	2,200	Զէրս	3,000
Լէ-	2,000	Զէրս	41,0

Թէլեֆոս չգ.ենաւը, Նաւապետ Մօնսս, ընդհանուր վաճառքով Հաբէն մեկնած է Յունվ. 31ին և ամսոյս 14ին ասա կրպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւններ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԻՏՏԷՐԻԲ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

ՈՒԵՆՆԱՒՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարէնկոյ և Բրէմէն գծիս կանոնաւորապէս բեռնուլ

Ռուզլէն և արտ ուղեւորութիւն

Նաւուղէլքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻԼՆԻՊԹ ԲԼՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
514 Մոսկանէ փողոց, Թիւ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԼԷԼԷՊՈՒԼ ԵՒ ՄԷՆԷՐԼԻՆԻ ԳԾԻ ԲԵՌՆՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒԹ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բանորուս	4200	Ոֆիրկա	3000
Ֆերոս	4000	Օսարիս	3000
Օսմանիէ	4000	Նէբէթիս	3000
Սէուսգրիս	3250	Բերա	3000
Թիպս	3250	Լօդիս	800
Մանկասա	3250	Օրիոնա	800
Մարիոթիս	3250	Սէուել	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
514 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՑՆՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԳԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

ՓԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՈՑ

Որ. Կանոնաւորապէս կը բեռնի Լիվերբուլ և Աբերտիլէ դէպ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալբերիան	2500	Յորտանան	3700
Ալզասիան	2500	Յուսիթեան	3700
Անսարլզեան	2500	Յուսիթան	3700
Ամերիկեան	2500	Իտալիան	3500
Արագիան	3700	Իսլանդիան	3500
Գալլիան	6000	Լոգրիան	3500
Գուլիարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիվերբուլեան	2500
Սարդինեան	2000	Լիսպան	800
Տուրոյ	700	Օնտրոյ	700
Էմիրէզեան	3700	Բերիան	3800
Ֆրանսիան	3700	Գալլիսիան	6800
Ֆլանդրիան	3700	Վալիրիան	6800

Ուղեւորներու համար դիմել առ
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐԴ ԼԱՆՏՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատերք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալներ՝
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Զմիւռնիա, Գ. Գ. Քարվիր Եղբարք
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ.
Մալտա, Ա. Քամիլիերի.
Շերբ, Ա. Մ. Մաքրոկորտաց.
Զմիւռնիա, Գ. Ուիդալ և ընկ.
512

ՏԱՄՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՕՁԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱՏԱՍՍԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՑ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սեռեկաց եւ զգեստուց համար

Ա. ՄԻԼԱԳՈՎԼԻՔ

Ի Սրբլէք (Դոլմաթաշ)

Կեդրոնատեղի ի Կալաթա, Մոհանէ Լոյտ խան, 2։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ԱՐԿԱՆԱՐԱՐ առաջին կարգի և զուտ պղպպատէ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ նշանը։

Կաշիէ ՓՈԿԵՐ ամէն մեծութեամբ, մեքենայներու համար։

ՌԵՏԻՆԵՆ իւղ մեքենայից համար։

ՄԱՀՃԱԿԱԼՔԻ երկաթէ և արսրէ։

ՄԱՄՈՒԼՔ ընդօրինակութեան։

Զանազան տեսակ ԴԱՐԲՆԵԱԼ առարկայք։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԹԱՆԱՔ տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառական և ընդհանուր գործակալ

ՅԱՆԶԵՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

Դէպրդ պէյ խան, Եիրբէք Դալաբրըմ Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի

ՄԻԼՆԷՐԻ ԳՐԱՄԱՐԿՆԵՑ

Որոնց գիներն կը գրնուին կրկին և իւրաքանչիւր գնոցաց համար մեր վաճառատանց մէջ կը գտնուին զիկայագրեր Լիվրպուլի մէջ եղած փոքրերու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Ամէնից հաւատարիմ գործարանէն

ՃՕՆ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԱՄԵՆԼԻՔ, ՄԿՐՍՏՔ ԵՒ ԶՄԵԼԻՔ

Նոյն վաճառատան

ԲԵԳԴՐԼԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ

Նոր կատարելագործութեամբք լինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարուչէով կը գտնուի ամէն տեսակ ապրանքներ ապարել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

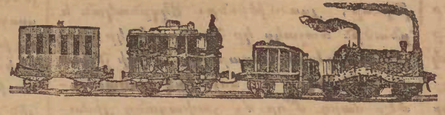

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ ցսոր ամսոյ մինչեւ

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 44	7 12	7 45	8 9	8 40	9 10	9 44	10 20	10 48	11 22	11 50	1 30	2 1	2 54	3 41	4 9	4 42	5 11	5 39	5 55	6 37
Գում-գաբու	6 24	6 3	7 22	7 55	8 18	8 49	9 19	9 53	10 29	10 57	11 31	11 59	1 39	2 10	3 3	3 50	4 18	4 51	5 20	5 48	6 4	6 46
Եէնի-գաբու	6 28	6 57	7 26	...	...	8 53	9 23	...	10 33	11 1	11 35	12 3	1 43	2 14	3 7	3 54	4 22	4 55	5 24	5 52	...	6 50
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամսթիա	6 34	7 3	7 32	...	...	8 59	9 29	...	10 39	11 7	11 41	12 9	1 49	2 20	3 13	4	...	4 28	5 1	5 30	5 58	...
Եէսի-գուլէ	6 38	7 7	7 38	8 5	8 26	9 4	9 32	10 1	10 43	11 10	11 45	12 12	1 52	2 24	3 17	4 4	4 31	5 6	5 33	6 1	6 13	7 1
Մարդիհուզ	6 49	7 19	7 50	8 19	...	9 16	...	...	10 55	...	11 58	...	...	2 36	3 28	4 16	...	5 18	...	...	6 25	7 12
Ամ Ամթէնաս	...	7 28	7 59	8 31	...	9 25	...	...	11 4	...	12 8	...	...	2 45	...	4 25	...	5 27	...	...	6 35	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	8 40	...	...	...	...	...	...	12 16	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	1
	Առաւօտ											Իրիկուն										
	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 35	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 52	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Ամ Ամթէնաս	...	6 41	...	7 41	...	8 40	...	...	9 39	...	...	11 21	...	2 1	...	...	...	...	...	...	6 25	...
Մարդիհուզ	6 25	6 54	7 27	7 51	...	8 50	...	...	9 49	...	...	11 31	...	2 11	...	2 54	...	4 42	...	5 50	6 36	...
Եէսի-գուլէ	6 38	7 6	7 39	8 3	8 34	9 4	9 38	10 1	10 14	11 16	11 44	1 24	2 23	2 48	3 16	3 51	...	4 52	...	6 ...	...	6 49
Սամսթիա	6 42	7 10	7 43	8 7	8 38	9 8	9 42	...	10 48	11 20	11 48	1 28	2 27	2 52	3 20	4	4 36	5 5	5 38	6 12	6 31	7 3
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	4 7	4 40	5 9	...	6 16	6 35
Եէնի-գաբու	6 48	7 16	7 49	8 13	8 44	9 14	9 48	...	10 24	11 26	11 54	1 34	2 33	2 58	3 26	4 13	4 46	5 15	...	6 22	6 41	...
Գում-գաբու	6 52	7 20	7 53	8 17	8 48	9 18	9 52	10 10	10 28	11 30	11 58	1 38	2 37	3 2	3 39	4 17	4 50	5 19	5 47	6 26	6 45	7 12
Կ. Պոլիս	7 ...	7 28	8 1	8 25	8 56	9 26	10 ...	10 48	10 36	11 38	12 6	1 46	2 45	3 10	3 38	4 25	4 58	5 27	5 55	6 34	6 53	7 20

Փոքր ծարներն անխարիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբաց մէջ միայն Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոնները. մեւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վագոնները։